

ЗАКОН

О БУЏЕТСКОМ СИСТЕМУ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређује се: планирање, припрема, доношење и извршење буџета Републике Србије; планирање, припрема, доношење и извршење буџета аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: буџет локалне власти); припрема и доношење финансијских планова Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Републичког завода за здравствено осигурање и Националне службе за запошљавање (у даљем тексту: организације за обавезно социјално осигурање); буџетско рачуноводство и извештавање, финансијско управљање, контрола и ревизија корисника јавних средстава и буџета Републике Србије, буџета локалне власти и финансијских планова организација за обавезно социјално осигурање; надлежност и организација Управе за трезор, као органа управе у саставу Министарства финансија (у даљем тексту: Управа за трезор) и трезора локалне власти; друга питања од значаја за функционисање буџетског система.

Поједине одредбе овог закона уређују буџетске односе и правила која се примењују на ванбуџетске фондове, привредне субјекте и друга правна лица у којима држава, на свим нивоима власти, има одлучујући утицај на управљање, и то: на израду финансијских планова, управљање новчаним средствима, задуживање и давање гаранција, рачуноводство, израду и подношење извештаја и извршење буџетске контроле, а који се, с обзиром на изворе финансирања и контроле, укључују у општи ниво државе (у даљем тексту: ванбуџетски корисници).

Министар финансија правилником утврђује критеријуме за одређивање буџетских и ванбуџетских корисника буџета Републике и буџетских и ванбуџетских корисника буџета локалних власти, као и начин вођења регистра буџетских и ванбуџетских корисника.

Овим законом се уређују и врсте и припадност јавних прихода и примања и јавних расхода и издатака.

Дефиниције

Члан 2.

Дефиниције које се користе у овом закону имају следеће значење:

1) **Закон о буџету Републике Србије** јесте закон којим се процењују приходи и примања, те утврђују расходи и издаци за једну или три године, а доноси га Народна скупштина; садржи и одредбе битне за извршење тог закона; у случају кад се буџет доноси за три године приходи и примања, расходи и издаци исказују се за сваку годину посебно;

2) **Одлука о буџету** јесте одлука којом се процењују приходи и примања, те утврђују расходи и издаци за једну или три године, а доноси га скупштина аутономне покрајине, односно скупштина општине, односно града или града Београда (у даљем тексту: скупштина локалне власти); садржи и одредбе битне за

извршење те одлуке; у случају кад се буџет доноси за три године приходи и примања, расходи и издаци исказују се за сваку годину посебно;

3) **Финансијски план** јесте акт директног или индиректног корисника буџетских средстава, као и акт организације за обавезно социјално осигурање, који укључује и финансијске планове индиректних корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, израђен на основу упутства за припрему буџета, у складу са смерницама за израду средњорочних планова и пројекцијама средњорочног оквира расхода предвиђених Меморандумом о буџету и економској и фискалној политици (у даљем тексту: Меморандум), који садржи процену обима прихода и примања и обим расхода и издатака за период од једне или три године;

4) **Јавна средства** су средства на располагању и под контролом Републике Србије, локалне власти и организација за обавезно социјално осигурање;

5) **Корисници јавних средстава** су директни и индиректни корисници буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и јавна предузећа основана од стране Републике Србије, односно локалне власти, правна лица основана од стране тих јавних предузећа, правна лица над којима Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и друга правна лица у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода;

6) **Корисници буџетских средстава** су директни и индиректни корисници буџетских средстава Републике Србије, односно локалне власти;

7) **Директни корисници буџетских средстава** су органи и организације Републике Србије, односно органи и службе локалне власти;

8) **Индиректни корисници буџетских средстава** јесу: правосудни органи, буџетски фондови; месне заједнице; јавна предузећа, фондови и дирекције основани од стране локалне власти који се финансирају из јавних прихода чија је намена утврђена посебним законом; установе основане од стране Републике Србије, односно локалне власти, над којима оснивач, преко директних корисника буџетских средстава, врши законом утврђена права у погледу управљања и финансирања;

9) **Корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање** су организације за обавезно социјално осигурање и корисници средстава Републичког завода за здравствено осигурање (здравствене и апотекарске установе чији је оснивач Република Србија, односно локална власт);

10) **Ванбуџетски фондови** обухватају правна лица основана законом која се финансирају из специфичних пореза, наменских доприноса и непореских прихода;

11) **Централни ниво државе** обухвата све субјекте који су одговорни за пружање, претежно, нетржишних услуга и прерасподелу дохотка и богатства на нивоу земље као целине; обухвата буџет Републике Србије и ванбуџетске фондове, укључујући и фондове социјалног осигурања;

12) **Општи ниво државе** обухвата све субјекте који су одговорни за пружање, претежно, нетржишних услуга и прерасподелу дохотка и богатства на свим нивоима државе; обухвата буџет Републике Србије, буџете локалних власти,

ванбуџетске фондове, укључујући и фондове социјалног осигурања на свим нивоима власти, као и нетржишне и непрофитне институције које су контролисане и финансиране од стране државе на свим нивоима власти;

13) **Јавни сектор** је део националне економије који обухвата општи ниво државе, као и нефинансијска предузећа под контролом државе (јавна предузећа) која се примарно баве комерцијалним активностима;

14) **Јавни приходи** су приходи остварени обавезним плаћањима пореских обвезника; приходи директних и индиректних корисника буџетских средстава и средстава организација за обавезно социјално осигурање; поједини јавни приходи могу се, у складу са законом, у целини или делимично, исказати као наменски приходи;

15) **Наменски приходи** су јавни приходи чије је коришћење и намена утврђена законом;

16) **Сопствени приходи** су приходи које својим активностима, односно продајом робе и вршењем услуга, у складу са законом, остваре директни и индиректни корисници буџетских средстава и средстава организација за обавезно социјално осигурање;

17) **Порески приходи** су врста јавних прихода које држава прикупља обавезним плаћањима пореских обвезника без обавезе извршења специјалне услуге заузврат;

18) **Непорески приходи** су врста јавних прихода које држава прикупља обавезним плаћањима правних или физичких лица, са обавезом извршења специјалне услуге тим лицима; непорески приходи обухватају и казне и пенале;

19) **Примања државе** су средства која држава остварује продајом нефинансијске и финансијске имовине и задуживањем;

20) **Јавни расходи** су расходи за робе, услуге и друга давања које држава обезбеђује без директне и непосредне надокнаде;

21) **Издаци државе** су издаци државе за набавку нефинансијске и финансијске имовине и отплату кредита;

22) **Порески расходи** су олакшице и ослобођења од стандардне пореске структуре, који умањују износ наплаћених прихода и који се могу уводити само законима којима се уводи одговарајући порез;

23) **Буџет** је свеобухватан план прихода и примања остварених по основу продаје нефинансијске имовине и план расхода и издатака за набавку нефинансијске имовине; буџет је основни документ економске политике Владе;

24) **Буџетски суфицит, односно дефицит** је разлика између укупног износа прихода и примања остварених по основу продаје нефинансијске имовине и укупног износа расхода и издатака за набавку нефинансијске имовине;

25) **Укупни фискални суфицит, односно укупни фискални дефицит** је буџетски суфицит, односно буџетски дефицит коригован за трансакције у имовини и обавезама које су извршене у циљу спровођења јавних политика; примања остварена приватизацијом имају третман финансијске имовине и укључују се у рачун финансирања; субвенције дате у форми кредита, или набавке финансијске имовине сматрају се расходима;

26) **Консолидација** је исказивање прихода и расхода више међусобно повезаних буџета и ванбуџетских фондова, као да се ради о јединственом субјекту; да би се избегло двоструко рачунање, консолидацијом се искључују међусобни трансфери између истих, као и између различитих нивоа власти;

27) **Консолидовани буџет централне државе** је буџет након искључивања међусобних трансфера између различитих субјеката на централном нивоу власти, како би се избегло двоструко рачунање, при чему се принципи за утврђивање резултата за буџет Републике Србије примењују и на консолидовани буџет централне државе;

28) **Консолидовани буџет опште државе** је буџет након искључивања међусобних трансфера између различитих субјеката на истом нивоу власти, као и између различитих нивоа власти, при чему се принципи за утврђивање резултата за буџет Републике Србије примењују и на консолидовани буџет опште државе; ово је реални индикатор финансијске позиције државе, прихода, расхода и задужености;

29) **Консолидовани биланс града, односно града Београда** је биланс укупних прихода и укупних расхода буџета града, односно града Београда и буџета градских општина у његовом саставу, који доноси надлежни орган града, односно града Београда и доставља Министарству финансија (у даљем тексту: Министарство) у року од петнаест дана од дана доношења одлуке о буџету града, односно града Београда;

30) **Ребаланс буџета** је промена закона о буџету Републике Србије, односно одлуке о буџету локалне власти у току буџетске године, којом се мења, односно допуњује буџет, а ребаланс финансијског плана организације за обавезно социјално осигурање промена финансијског плана којом се у току буџетске године, мења, односно допуњује финансијски план;

31) **Апропријација** је од стране Народне скупштине, односно скупштине локалне власти, законом о буџету Републике Србије, односно одлуком о буџету локалне власти, дато овлашћење Влади, односно надлежном извршном органу локалне власти, за трошење јавних средстава до одређеног износа и за одређене намене за буџетску годину, односно износ средстава утврђен у финансијском плану организације за обавезно социјално осигурање за одређене намене; стална апропријација је апропријација у буџету којом се обавезно утврђују средства на име отплате дуга и датих гаранција; апропријације за индиректне кориснике буџетских средстава се исказују збирно по врстама индиректних корисника и наменама средстава у оквиру раздела директног корисника који је, у буџетском смислу, одговоран за те индиректне кориснике буџетских средстава;

32) **Рачун финансирања** обухвата примања од продаје финансијске имовине и задуживања, те издатке за набавку финансијске имовине и за отплату кредита и зајмова;

33) **Финансијска имовина** обухвата новчана средства, потраживања, акције и уделе у капиталу правних лица, хартије од вредности и друга улагања у правна лица;

34) **Задуживање** представља уговарање кредита, у складу са посебним законом;

35) **Државна гаранција** је инструмент осигурања којим Република Србија гарантује испуњење обавеза за које се даје гаранција;

36) **Задуживање због текуће ликвидности** представља уговарање краткорочних кредита, односно емитовање краткорочних државних хартија од вредности за финансирање привремене неликвидности буџета, настале услед неуравнотежених кретања у приходима и расходима током извршења буџета;

37) **Преузимање обавеза** представља ангажовање средстава од стране корисника буџетских средстава по основу правног акта, за које се, у моменту ангажовања, очекује да представљају готовински расход, непосредно или у будућности;

38) **Плаћања** означавају све трансакције које имају за резултат смањење стања финансијских средстава на рачунима;

39) **Систем консолидованог рачуна трезора** је обједињени рачун средстава консолидованих рачуна трезора Републике Србије и трезора локалне власти, преко којег се врше плаћања између корисника буџетских средстава, средстава организација за обавезно социјално осигурање и других корисника јавних средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора, с једне стране и субјеката који нису обухваћени системом консолидованог рачуна трезора, с друге стране, обрачунавају међубанкарска плаћања и води код Народне банке Србије;

40) **Консолидовани рачун трезора Републике Србије** је обједињени рачун средстава корисника средстава буџета Републике Србије, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање и других корисника јавних средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора Републике Србије, а који се отвара Републици Србији и води у Управи за трезор;

41) **Консолидовани рачун трезора локалне власти** је обједињени рачун средстава припадајућих корисника средстава буџета локалне власти и других корисника јавних средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора локалне власти, а који се отвара локалној власти и води у Управи за трезор;

42) **Главна књига трезора** је пословна књига скупа свих рачуна која се води по систему двојног књиговодства, у којој се систематски обухватају стања и евидентирају све промене на имовини, обавезама, капиталу, приходима и расходима;

43) **Меморандум о буџету и економској и фискалној политици** је средњорочни макроекономски и фискални оквир на основу којег се доносе буџети и финансијски планови корисника буџетских средстава и организација за обавезно социјално осигурање;

44) **Трансферна средства** су средства која се из буџета Републике Србије, односно буџета локалне власти преносе буџету на другом нивоу власти, буџету на истом нивоу власти и организацијама за обавезно социјално осигурање, као и између организација за обавезно социјално осигурање за доприносе за осигурање;

45) **Донација** је наменски бесповратан приход, који се остварује на основу писаног уговора између даваоца и примаоца донације;

46) **Развојна помоћ Европске уније** је наменски бесповратни приход, који се остварује на основу међународне развојне сарадње између Републике Србије и Европске уније;

47) **Суфинансирање развојног програма Европске уније** је финансијско учешће Републике Србије у спровођењу програма развојне помоћи Европске уније које се може обезбедити из различитих извора финансирања;

48) **Државна помоћ** је сваки стварни или потенцијални јавни расход или умањено остварење јавног прихода, којим се кориснику државне помоћи, на селективан начин, омогућава повољнији положај на тржишту у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту;

49) **Подрачун** је евиденциони рачун корисника буџетских средстава и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, односно трансакциони рачун других корисника јавних средстава, који се отвара у оквиру припадајућег консолидованог рачуна трезора, а води се у Управи за трезор;

50) **Систем управљања јавним финансијама** представља скуп активности и поступака усмерених на успостављање финансијског јединства у евидентирању прихода и примања и расхода и издатака и извршавању расхода корисника средстава буџета Републике Србије, односно локалне власти, чиме се обезбеђују интегритет буџетског система и буџетски циљеви;

51) **Систем извршења буџета**, као део система управљања јавним финансијама, обухвата процесе и поступке који се спроводе електронском комуникацијом са Управом за трезор, а којима се извршавају расходи корисника средстава буџета Републике Србије, односно локалне власти, утврђени законом о буџету, односно одлуком о буџету, као и расходи тих корисника у периоду привременог финансирања;

52) **Закон о завршном рачуну буџета Републике Србије** је акт којим Народна скупштина за сваку буџетску годину утврђује укупно остварене приходе и примања и расходе и издатке (укључујући сопствене приходе и расходе из сопствених прихода корисника средстава буџета Републике Србије), финансијски резултат буџета Републике Србије (буџетски дефицит или суфицит) и рачун финансирања;

53) **Одлука о завршном рачуну буџета локалне власти** је акт којим скупштина локалне власти за сваку буџетску годину утврђује укупно остварене приходе и примања и расходе и издатке (укључујући сопствене приходе и расходе из сопствених прихода корисника средстава буџета локалне власти) и финансијски резултат буџета локалне власти (буџетски дефицит или суфицит) и рачун финансирања;

54) **Одлука о завршном рачуну организације за обавезно социјално осигурање** је акт којим надлежни орган организације за обавезно социјално осигурање за сваку буџетску годину утврђује укупно остварене приходе и примања и расходе и издатке (укључујући сопствене приходе и расходе из сопствених прихода корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање), финансијски резултат организације за обавезно социјално осигурање (буџетски дефицит или суфицит) и рачун финансирања;

55) **Консолидовани извештај града, односно града Београда** је консолидовани извештај завршног рачуна буџета града, односно града Београда и завршних рачуна буџета градских општина у његовом саставу, који саставља орган надлежан за послове финансија града, односно града Београда и подноси Управи за трезор;

56) **Консолидовани извештај Републичког завода за здравствено осигурање** је консолидовани извештај завршног рачуна Републичког завода за здравствено осигурање и завршних рачуна његових индиректних корисника, који саставља Републички завод за здравствено осигурање и подноси Управи за трезор;

57) **Консолидовани извештај Републике Србије** је консолидовани извештај завршног рачуна буџета Републике Србије, завршних рачуна организација за обавезно социјално осигурање, консолидованог извештаја Републичког завода за здравствено осигурање, завршних рачуна буџета аутономних покрајина, завршних рачуна буџета општина и консолидованих извештаја градова и града Београда, који Влада доставља Народној скупштини ради информисања;

58) **Програмски део буџета** је саставни део посебног дела буџета који садржи програме и активности корисника буџетских средстава, који се спроводе у циљу ефикасног управљања средствима по предложеним програмима, а који доприносе остварењу стратешких циљева у складу са економском политиком земље;

59) **Средњорочни план** је свеобухватни план буџетског корисника који садржи детаљну разраду свих програма, пројеката и активности за буџетску годину са пројекцијама за наредне две године, према утврђеним средњорочним циљевима и приоритетима, који служи и као основа за израду образложења финансијског плана тог корисника и израђује се у складу са упутством за припрему буџета;

60) **Средњорочни оквир расхода** је саставни део Меморандума, којим Влада утврђује укупни обим расхода буџета Републике у складу са утврђеним приоритетним областима финансирања; обезбеђује свеукупну фискалну дисциплину и транспарентност процеса планирања буџета и представља основ за дефинисање средњорочних обима за планирање и израду финансијских планова буџетских корисника.

Буџетски систем

Члан 3.

Буџетски систем чине буџет Републике Србије, буџети локалне власти и финансијски планови организација за обавезно социјално осигурање.

Интегритет буџетског система обезбеђује се заједничким правним основом, јединственом буџетском класификацијом, употребом јединствене буџетске документације за израду нацрта буџета, средњорочних и финансијских планова, јединственим системом буџетског рачуноводства, јединственим критеријумима за буџетску контролу и ревизију, преносом статистичких извештаја и података са једног нивоа буџета на други и принципима на којима се заснива буџетски поступак, у складу са овим законом.

Буџетски циљев

Члан 4.

Буџетски систем треба да оствари следеће циљеве, и то:

1) укупну фискалну одрживост и контролу, која подразумева спровођење политика без значајних измена у консолидованом билансу сектора државе, уз

свеобухватну контролу укупних буџетских средстава, кроз успостављање ограничења на расходе и издатке који су загарантовани законом, како на укупном нивоу, тако и на нивоу корисника буџетских средстава;

2) алокацијску ефикасност која подразумева могућност успостављања приоритета унутар буџета, распоређивање средстава у складу са приоритетима Владе унутар буџета, као и могућност пребацивања средстава са старих на нове или са мање продуктивних на више продуктивне приоритете;

3) техничку или оперативну ефикасност која подразумева коришћење буџетских средстава и могућност њихове примене са што нижим трошковима.

Буџетски систем обезбеђује свеобухватне, релевантне и поуздане информације о раду Владе.

Приоритетни буџетски циљеви у припреми и извршењу буџета су и макроекономска стабилност, ниска инфлација, економски развој, подстицање регионалног развоја и смањење финансијског ризика Републике Србије.

Приликом припреме и извршења буџета морају се поштовати принципи ефикасности, економичности, ефективности, јавности, потпуности, тачности и јединствене буџетске класификације.

Обим буџета

Члан 5.

Буџетски приходи и примања који припадају Републици Србији, односно локалној власти, распоређују се и исказују по изворима у буџету.

Буџетски расходи и издаци Републике Србије, односно локалне власти одређују се по појединачној намени у буџету.

Приходи и примања се исказују у укупно оствареним износима, а расходи и издаци у укупно извршеним износима.

Изузетно, у случају да виши ниво власти својим актом определи нижем нивоу власти наменска средства за надокнаду штета услед елементарних непогода, локални орган управе надлежан за финансије на основу тог акта отвара одговарајуће апропријације за извршавање издатака по том основу.

Изузетно, у случају да један ниво власти својим актом определи другом нивоу власти наменска трансферна средства, као и у случају уговарања донације, чији износи нису могли бити познати у поступку доношења буџета, орган управе надлежан за финансије на основу тог акта отвара одговарајуће апропријације за извршавање расхода по том основу.

У случају да корисник буџетских средстава оствари наменски и сопствени приход у већем износу од планираног, орган управе надлежан за финансије по захтеву тог корисника може да увећа одобрене апропријације за извршавање расхода из тих прихода.

Буџетски приходи и примања морају бити у равнотежи са буџетским расходима и издацима.

У току године Влада, односно надлежни извршни орган локалне власти, може располагати средствима која су у буџету остварена до истека текуће године.

Корисник буџетских средстава може стварати обавезе и користити буџетску апропријацију до износа утврђеног за поједину намену у буџету, односно до износа апропријације утврђене у оквиру програма.

Наплата прихода није ограничена износима исказаних прихода у буџету.

Одговорност за доношење буџета и финансијског плана организације за обавезно социјално осигурање

Члан 6.

Народна скупштина доноси закон о буџету Републике Србије.

Скупштина локалне власти доноси одлуку о буџету локалне власти.

Финансијски план организације за обавезно социјално осигурање доноси надлежни орган организације за обавезно социјално осигурање, у складу са законом и другим прописом, уз сагласност Народне скупштине.

Одговорност за извршење буџета и финансијског плана организације за обавезно социјално осигурање

Члан 7.

За извршење буџета Републике Србије одговоран је министар надлежан за послове финансија (у даљем тексту: министар).

Народној скупштини за извршење буџета Републике Србије одговара Влада.

За извршење буџета локалне власти надлежни извршни орган локалне власти одговара скупштини локалне власти.

За извршење финансијског плана организације за обавезно социјално осигурање надлежни орган организације за обавезно социјално осигурање одговара Влади.

Уколико се извршавањем средстава која се из буџета Републике Србије преносе другим нивоима власти или организацијама за обавезно социјално осигурање угрози извршавање Уставом и посебним законима утврђених обавеза Републике Србије, министар може привремено да смањи, односно обустави средства која се преносе другим нивоима власти или организацијама за обавезно социјално осигурање и о томе одмах обавештава Владу.

Извештај о извршењу буџета Народној скупштини, односно скупштини локалне власти, подноси се на начин одређен овим законом.

Утврђивање списка корисника јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора

Члан 8.

Министар посебним актом утврђује списак директних и индиректних корисника средстава буџета Републике Србије, односно буџета локалне власти, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, као и других корисника јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора (у даљем тексту: корисници јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора).

Списак из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Консолидовани рачун трезора

Члан 9.

Министар, односно локални орган управе надлежан за финансије, овлашћен је за отварање консолидованог рачуна трезора Републике Србије, односно локалне власти.

Консолидовани рачун трезора Републике Србије и консолидовани рачуни трезора локалне власти чине систем консолидованог рачуна трезора, који се води код Народне банке Србије.

Министар, односно локални орган управе надлежан за финансије, односно лице које он овласти, отвара подрачуне корисника јавних средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора Републике Србије, односно у консолидовани рачун трезора локалне власти.

У оквиру подрачуна из става 3. овог члана обавезно се посебно воде:

1) средства издвојена буџетом, односно финансијским планом организације за обавезно социјално осигурање;

2) сопствени приходи које директни и индиректни корисник буџетских средстава, односно организација за обавезно социјално осигурање остварује, у складу са законом, као и сопствени приходи других корисника јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора.

Управа за трезор води подрачуне из става 3. овог члана.

Новчана средства буџета Републике Србије, директних и индиректних корисника средстава тог буџета, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, као и других корисника јавних средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора Републике Србије, воде се и депонују на консолидованом рачуну трезора Републике Србије.

Изузетно од става 6. овог члана, министар може другом кориснику јавних средстава из члана 8. став 1. овог закона, који више од 50% од укупних прихода остварује на тржишту, одобрити отварање рачуна код банке за сопствене приходе.

Новчана средства буџета локалне власти, директних и индиректних корисника средстава тог буџета, као и других корисника јавних средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора локалне власти, воде се и депонују на консолидованом рачуну трезора локалне власти.

Министар, односно локални орган управе надлежан за финансије, ближе уређује начин коришћења средстава са подрачуна, односно других рачуна из овог члана.

Инвестирање средстава

Члан 10.

Министар, односно лице које он овласти, може новчана средства на консолидованом рачуну трезора Републике Србије, осим прихода за које је у посебном закону, односно међународном уговору утврђена намена која ограничава

употребу тих средстава, инвестирати на домаћем или иностраном финансијском тржишту новца или капитала, у складу са законом и другим прописом.

Локални орган управе надлежан за финансије, односно лице које он овласти, може новчана средства на консолидованом рачуну трезора локалне власти, осим прихода за које је у посебном закону, односно локалном пропису или међународном уговору утврђена намена која ограничава употребу тих средстава, инвестирати на домаћем финансијском тржишту новца, у складу са законом и другим прописом.

Локални орган управе надлежан за финансије може закључити уговор са министром о инвестирању новчаних средстава на консолидованом рачуну трезора локалне власти.

Корисник средстава буџета Републике Србије, односно корисник средстава организација за обавезно социјално осигурање, може инвестирати сопствене приходе самостално, уз претходно прибављену сагласност министра и обавезан је да по извршеном инвестирању тих средстава о томе обавести Управу за трезор.

Корисник средстава буџета Републике Србије, односно корисник средстава организација за обавезно социјално осигурање може закључити уговор са министром о инвестирању сопствених прихода.

Корисник средстава буџета локалне власти може инвестирати сопствене приходе самостално, уз претходно прибављену сагласност надлежног органа локалне власти.

Корисник средстава буџета локалне власти може закључити уговор са надлежним органом локалне власти о инвестирању сопствених прихода.

Корисник средстава буџета локалне власти обавезан је да по извршеном инвестирању средстава из ст. 6. и 7. овог члана о томе обавести припадајући трезор локалне власти.

Локални орган управе надлежан за финансије обавезан је да по извршеном инвестирању средстава из ст. 2, 6. и 7. овог члана о томе обавести Управу за трезор.

Приходи од инвестирања уплаћују се на одговарајући консолидовани рачун трезора, односно подрачун сопствених прихода.

Министар, односно локални орган управе надлежан за финансије, ближе уређује начин извештавања о инвестирању средстава из овог члана.

Министар, локални орган управе надлежан за финансије, односно лице које овласте, одговорни су за ефикасност и сигурност инвестирања новчаних средстава на консолидованом рачуну трезора Републике Србије, односно консолидованом рачуну трезора локалних власти.

Главна књига трезора

Члан 11.

Министарство - Управа за трезор, односно локални орган управе надлежан за финансије, води главну књигу трезора.

Трансакције и пословни догађаји, укључујући приходе и расходе, као и стање и промене на имовини, обавезама и капиталу, евидентирају се у главној

књизи трезора, у складу са контним планом и на нивоима буџетске класификације прописане у члану 29. овог закона.

У главној књизи трезора Републике Србије, односно трезора локалне власти води се посебна евиденција за сваког директног и индиректног корисника буџетских средстава.

У главној књизи трезора Републике Србије, води се посебна евиденција за организације за обавезно социјално осигурање.

Трансакције и пословни догађаји евидентирани у пословним књигама директног и индиректног корисника буџетских средстава морају бити ажурни и у складу са трансакцијама и пословним догађајима евидентираним у главној књизи трезора.

Трансакције и пословни догађаји евидентирани у пословним књигама организација за обавезно социјално осигурање морају бити у складу са трансакцијама и догађајима у главној књизи трезора.

У главној књизи трезора води се евиденција прихода са посебном наменом, које употребљавају директни и индиректни корисници буџетских средстава и који се не могу користити за друге намене.

Министар ближе уређује начин евидентирања и садржину главне књиге и пословних књига трезора Републике Србије, односно трезора локалне власти.

Финансијска служба директног корисника буџетских средстава

Члан 12.

Директни корисник буџетских средстава образује службу која припрема предлог финансијског плана и захтеве за извршење одобрених апропријација, саставља извештај о њиховом извршењу и обавља друге послове утврђене законом, другим прописом и општим актом (у даљем тексту: финансијска служба).

Изузетно од става 1. овог члана, финансијска служба директног корисника буџетских средстава може да обавља послове и за друге директне кориснике буџетских средстава.

Министар прописује заједничке основе, критеријуме и задатке за рад финансијске службе, које директни корисници буџетских средстава ближе уређују.

II. ЈАВНИ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА И ЈАВНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ

Увођење јавних прихода и примања

Члан 13.

Јавни приходи и примања уводе се законом, односно одлуком скупштине локалне власти у складу са законом.

Висина јавних прихода и примања утврђује се законом, односно актом надлежног органа у складу са законом.

Врсте јавних прихода и примања

Члан 14.

Јавни приходи су:

- 1) порези;

- 2) доприноси за обавезно социјално осигурање;
- 3) накнаде за коришћење добара од општег интереса;
- 4) таксе;
- 5) самодопринос;
- 6) донације и трансфери;
- 7) остали јавни приходи.

Примања државе су:

- 1) примања од продаје нефинансијске имовине;
- 2) примања од задуживања;
- 3) примања од продаје финансијске имовине, и то:
  - (1) примљене отплате главнице датих зајмова,
  - (2) примања од продаје хартија од вредности,
  - (3) примања од продаје акција и удела.

Порези

Члан 15.

Законом се може увести:

- 1) порез на додату вредност;
- 2) акцизе;
- 3) порез на доходак грађана;
- 4) порез на добит предузећа;
- 5) порез на имовину;
- 6) порез на наслеђе и поклон;
- 7) порез на пренос апсолутних права;
- 8) порез на употребу, држање и ношење одређених добара;
- 9) порез на међународну трговину и трансакције;
- 10) други порез, у складу са посебним законом.

Таксе

Члан 16.

Законом се могу увести следеће таксе:

- 1) административне;
- 2) судске;
- 3) комуналне;
- 4) регистрационе;
- 5) боравишна;
- 6) за посебне производе и активности.

Накнаде**Члан 17.**

Законом се могу увести следеће накнаде за коришћење добара од општег интереса:

- 1) накнаде за воде;
- 2) накнаде за шуме;
- 3) накнаде за путеве;
- 4) накнаде за земљиште;
- 5) накнада за рибарска подручја;
- 6) накнада за коришћење туристичког простора;
- 7) накнада за коришћење природног лековитог фактора;
- 8) накнада за коришћење минералних сировина;
- 9) накнаде за заштиту животне средине;
- 10) накнада за коришћење ваздухопловног простора;
- 11) накнада за коришћење радио фреквенција и тв канала;
- 12) туристичка накнада;
- 13) друге накнаде, у складу са посебним законом.

Средства остварена од накнада из става 1. овог члана користе се у складу са законом којим се те накнаде уводе.

Доприноси за обавезно социјално осигурање**Члан 18.**

Законом се уводе доприноси за обавезно социјално осигурање, и то за:

- 1) пензијско и инвалидско осигурање;
- 2) здравствено осигурање;
- 3) осигурање за случај незапослености.

Остали јавни приходи**Члан 19.**

Осталим јавним приходима из члана 14. став 1. тачка 7) овог закона сматрају се:

- 1) приходи од камата;
- 2) приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у државној својини;
- 3) приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у својини аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе;
- 4) приходи које својом активношћу остваре органи и организације Републике Србије, односно органи, организације и службе локалне власти;

5) приходи од новчаних казни изречених у кривичном, прекршајном и другом поступку који се води пред државним органом и одузета имовинска корист у том поступку;

6) приходи од новчаних казни изречених у прекршајном поступку за прекршаје прописане актом скупштине локалне власти и одузета имовинска корист у том поступку;

7) накнаде за организовање игара на срећу;

8) други јавни приходи утврђени законом.

Примања од продаје нефинансијске имовине

Члан 20.

Примањима од продаје нефинансијске имовине сматрају се:

1) примања од продаје непокретности и покретних ствари у државној својини;

2) примања од продаје непокретности и покретних ствари у својини аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе;

3) примања од продаје осталих основних средстава;

4) примања од продаје залиха;

5) примања од продаје драгоцености;

6) примања од продаје природне имовине.

Примања од задуживања и продаје финансијске имовине

Члан 21.

Примањима од задуживања и продаје финансијске имовине сматрају се:

1) примања од домаћег задуживања;

2) примања од иностраног задуживања;

3) примања од продаје домаће финансијске имовине;

4) примања од продаје стране финансијске имовине.

Исказивање сопствених прихода

Члан 22.

Као сопствени приходи буџетских корисника и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, у акту о буџету, односно финансијском плану, исказују се јавна средства и приходи које корисници остваре својом активношћу, односно продајом роба и вршењем услуга, у складу са законом.

Влада, може прописати услове, критеријуме и начин коришћења средстава од прихода које корисници буџетских средстава остваре својом активношћу, односно продајом роба и вршењем услуга.

Финансирање надлежности Републике Србије

Члан 23.

За финансирање надлежности Републике Србије, буџету Републике Србије припадају јавни приходи и примања, и то:

1) порези у делу утврђеном законом:

- (1) порез на додату вредност;
- (2) акцизе;
- (3) порез на доходак грађана;
- (4) порез на добит предузећа;
- (5) порез на употребу, држање и ношење одређених добара;
- (6) порез на међународну трговину и трансакције;

2) таксе:

- (1) републичке административне таксе;
- (2) судске таксе;
- (3) регистрационе таксе;
- 3) накнаде за коришћење добара од општег интереса у складу са законом;
- 4) донације и трансфери;
- 5) остали јавни приходи:

(1) приходи од камата;

(2) приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у државној својини, које користе државни органи и организације и Војска Србије;

(3) приходи које својом активношћу остваре органи и организације Републике Србије;

(4) приходи од новчаних казни изречених у кривичном, прекршајном и другом поступку који се води пред надлежним државним органом и одузета имовинска корист у том поступку;

(5) приходи од концесионе накнаде у складу са законом;

(6) други приходи утврђени законом;

6) примања:

(1) примања од продаје непокретности у државној својини, ако законом није друкчије одређено;

(2) примања од продаје покретних ствари у државној својини које користе државни органи и организације и Војска Србије;

(3) примања од продаје републичких робних резерви;

(4) примања од задуживања;

(5) примања од продаје финансијске имовине;

(6) друга примања утврђена законом.

Финансирање надлежности аутономних покрајина

Члан 24.

За финансирање надлежности аутономних покрајина, буџету аутономне покрајине припадају јавни приходи и примања, и то:

1) део прихода од пореза на добит предузећа оствареног на територији аутономне покрајине у складу са законом;

2) део прихода од пореза на доходак грађана - пореза на зараде оствареног на територији аутономне покрајине у складу са законом;

3) покрајинске административне таксе;

4) накнаде за коришћење добара од општег интереса у складу са законом;

5) донације и трансфери;

6) остали јавни приходи:

(1) приходи од камата;

(2) приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у државној својини, које користе органи аутономне покрајине;

(3) приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у својини аутономне покрајине, у складу са законом;

(4) приходи које својом активношћу остваре органи аутономне покрајине;

(5) приходи од новчаних казни изречених у прекршајном поступку за прекршаје прописане актом скупштине аутономне покрајине и одузета имовинска корист у том поступку;

(6) приходи од концесионе накнаде у складу са законом;

(7) други приходи утврђени законом;

7) примања:

(1) примања од продаје непокретности и покретних ствари у државној својини које користе органи аутономне покрајине;

(2) примања од продаје непокретности у својини аутономне покрајине у складу са законом;

(3) примања од продаје покретних ствари у својини аутономне покрајине које користе органи аутономне покрајине;

(4) примања од продаје покрајинских робних резерви;

(5) примања од задуживања;

(6) примања од продаје финансијске имовине;

(7) друга примања утврђена законом.

Одредбе става 1. тачка 6) подтачка (2) и тачка 7) подтачка (1) овог члана примењиваће се до дана до кога, у складу са законом, аутономна покрајина, односно њени органи имају својство корисника непокретности и покретних ствари у државној својини.

Финансирање надлежности јединице локалне самоуправе**Члан 25.**

За финансирање надлежности јединице локалне самоуправе, буџету јединице локалне самоуправе припадају јавни приходи и примања, и то:

- 1) порези у делу утврђеном законом:
  - (1) порез на доходак грађана;
  - (2) порез на имовину;
  - (3) порез на наслеђе и поклон;
  - (4) порез на пренос апсолутних права;
- 2) таксе:
  - (1) локалне административне таксе;
  - (2) локалне комуналне таксе;
  - (3) боравишна такса;
- 3) накнаде за коришћење добара од општег интереса у складу са законом;
- 4) самодопринос;
- 5) донације и трансфери;
- 6) остали јавни приходи:
  - (1) приходи од камата;
  - (2) приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у државној својини, које користи јединица локалне самоуправе, односно органи, организације и службе јединице локалне самоуправе и индиректни корисници њеног буџета;
  - (3) приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у својини јединице локалне самоуправе, у складу са законом;
  - (4) приходи које својом активношћу остваре органи, организације и службе јединице локалне самоуправе;
  - (5) приходи од новчаних казни изречених у прекршајном поступку за прекршаје прописане актом скупштине јединице локалне самоуправе и одузета имовинска корист у том поступку;
  - (6) приходи од концесионе накнаде у складу са законом;
  - (7) други приходи утврђени законом;
- 7) примања:
  - (1) примања од продаје непокретности у својини јединице локалне самоуправе;
  - (2) примања од продаје покретних ствари у државној својини које користе органи, организације и службе јединице локалне самоуправе;

(3) примања од продаје покретних ствари у својини јединице локалне самоуправе које користе органи, организације и службе јединице локалне самоуправе;

- (4) примања од продаје робних резерви;
- (5) примања од задуживања;
- (6) примања од продаје финансијске имовине;
- (7) друга примања утврђена законом.

Одредбе става 1. тачка 6) подтачка (2) и тачка 7) подтачка (2) овог члана примењиваће се до дана до кога, у складу са законом, јединица локалне самоуправе, односно њени органи, организације и службе имају својство корисника непокретности и покретних ствари у државној својини.

Статутом града, односно града Београда утврђује се део прихода из става 1. овог члана који припада буџету градске општине, а који буџету града, односно града Београда.

Финансирање организација за обавезно социјално осигурање

Члан 26.

За финансирање права из области пензијског и инвалидског осигурања, здравственог осигурања и осигурања за случај незапослености, организацијама за обавезно социјално осигурање припадају следећи јавни приходи и примања, и то:

- 1) доприноси за обавезно социјално осигурање;
- 2) донације и трансфери;
- 3) остали приходи и примања у складу са законом.

Јавни расходи и издаци државе

Члан 27.

Јавни расходи су:

- 1) расходи за запослене;
- 2) расходи за робе и услуге;
- 3) амортизација и употреба средстава за рад;
- 4) отплате камата и пратећих трошкова задуживања;
- 5) субвенције;
- 6) дотације и трансфери;
- 7) обавезно социјално осигурање и социјална заштита;
- 8) остали расходи (порези, обавезне таксе, новчане казне, пенали и др.).

Издаци државе су:

- 1) издаци за набавку нефинансијске имовине;
- 2) издаци за отплату главнице;
- 3) издаци за набавку финансијске имовине.

III. ПРИПРЕМА И ДОНОШЕЊЕ БУЏЕТА И ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАНОВА

Припрема буџета и финансијских планова

Члан 28.

Буџет се састоји из општег дела и посебног дела.

Општи део буџета обухвата:

1) рачун прихода и расхода и нето набавку нефинансијске имовине (разлика продаје и набавке нефинансијске имовине); буџетски суфицит, односно дефицит;

2) укупни фискални суфицит, односно укупни фискални дефицит;

3) рачун финансирања, односно предлог за коришћење суфицита, а у случају дефицита - изворе за његово финансирање исказане и квантификоване појединачно по врстама извора;

4) преглед очекиваних средстава из развојне помоћи Европске уније;

5) процену неопходних финансијских средстава за суфинансирање развојних програма финансираних из средстава развојне помоћи Европске уније;

6) процену укупног новог задужења, односно раздужења Републике Србије у току буџетске године;

7) процену укупног износа нових гаранција Републике Србије током буџетске године;

8) опис и процену пореских расхода по основу пореских олакшица и умањених основица;

9) сталну и текућу буџетску резерву.

Посебни део буџета исказује финансијске планове директних корисника буџетских средстава, према принципу поделе власти на законодавну, извршну и судску.

Финансијски планови из става 3. овог члана укључују расходе и издатке директног корисника буџетских средстава, у складу са економском, функционалном и класификацијом према изворима финансирања, дефинисаним у члану 29. овог закона.

Посебни део буџета може бити исказан по програмској класификацији којом се приказују циљеви, очекивани резултати, активности и средства потребна за остваривање наведених циљева.

Финансијски план организације за обавезно социјално осигурање састоји се од општег и посебног дела, утврђен на начин који прописује министар.

Буџетска класификација

Члан 29.

Буџет се припрема и извршава на основу система јединствене буџетске класификације.

Буџетска класификација обухвата економску класификацију прихода и примања, економску класификацију расхода и издатака, организациону

класификацију, функционалну класификацију, програмску класификацију и класификацију према изворима финансирања, при чему:

1) економска класификација прихода и примања исказује приходе и примања на основу прописа или уговора који одређују изворе прихода, односно примања;

2) економска класификација расхода и издатака исказује појединачна добра и услуге и извршена трансферна плаћања;

3) организациона класификација исказује расходе и издатке по корисницима буџетских средстава, са расподелом апропријација између корисника;

4) функционална класификација исказује расходе и издатке по функционалној намени за одређену област и независна је од организације која ту функцију спроводи;

5) програмска класификација исказује класификацију програма корисника буџетских средстава;

6) класификација расхода и издатака према изворима финансирања исказује приходе и примања, расходе и издатке према основу остварења тих средстава.

Иностранци и домаћи извори финансирања, као и отплата иностраног и домаћег дуга, чине елементе класификација из става 2. овог члана.

Министар ближе уређује буџетску класификацију, коју примењују Република Србија и локална власт, корисници буџетских средстава и корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање у припремању финансијских планова.

Утврђивање суфицита и дефицита

Члан 30.

Износ укупног фискалног суфицита и начин његовог распоређивања утврђује се законом о буџету Републике Србије, односно одлуком о буџету локалне власти.

Износ укупног фискалног дефицита и начин његовог финансирања утврђује се законом о буџету Републике Србије, односно одлуком о буџету локалне власти.

Консолидовани буџет опште државе и укупни фискални суфицит, односно укупни фискални дефицит опште државе утврђује се у Меморандуму.

Буџетски календар

Члан 31.

Поступак припреме и доношења буџета и финансијских планова организација за обавезно социјално осигурање извршава се према буџетском календару, и то:

1) Календар за ниво Републике Србије:

(1) 15. март - директни корисници средстава буџета Републике Србије достављају Министарству предлоге за утврђивање приоритетних области финансирања за буџетску и наредне две фискалне године;

(2) 1. април - Влада, на усаглашен предлог Министарства и посебног тела Владе утврђује приоритетне области финансирања, укључујући и националне инвестиционе приоритете за буџетску и наредне две фискалне године;

(3) 10. април - Влада организује јавну расправу о приоритетним областима финансирања, укључујући и националне инвестиционе приоритете за буџетску и наредне две фискалне године;

(4) 30. април - министар у сарадњи са министарствима и институцијама надлежним за економску политику и привредни систем, узимајући у обзир и јавну расправу, припрема Меморандум, који садржи економску и фискалну политику Владе са пројекцијама за буџетску и наредне две фискалне године;

(5) 15. мај - Влада усваја Меморандум;

(6) 1. јун - министар доноси упутство за припрему нацрта буџета Републике Србије;

(7) 1. јун - министар доставља Меморандум локалној власти и организацијама за обавезно социјално осигурање;

(8) 1. септембар - директни корисници средстава буџета Републике Србије и организације за обавезно социјално осигурање достављају предлог средњорочног и финансијског плана Министарству;

(9) 1. октобар - Влада, на предлог министра, усваја ревидирани Меморандум, заједно са информацијама о финансијским и другим ефектима нових политика, узимајући у обзир после 30. априла ажурирани макроекономски оквир;

(10) 15. октобар - министар доставља Влади нацрт закона о буџету Републике Србије, нацрте одлука о давању сагласности на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање са финансијским плановима организација за обавезно социјално осигурање;

(11) 1. новембар - Влада усваја предлог закона о буџету Републике Србије и доставља га, заједно са ревидираним Меморандумом, предлозима одлука о давању сагласности на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање и финансијским плановима организација за обавезно социјално осигурање, Народној скупштини;

(12) 15. децембар - Народна скупштина доноси закон о буџету Републике Србије и одлуке о давању сагласности на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање;

2) Календар буџета локалне власти:

(1) 15. јун - локални орган управе надлежан за финансије издаје упутство за припрему нацрта буџета локалне власти;

(2) 1. септембар - директни корисници средстава буџета локалне власти достављају предлог финансијског плана локалном органу управе надлежном за финансије за буџетску и наредне две фискалне године;

(3) 15. октобар - локални орган управе надлежан за финансије доставља нацрт одлуке о буџету надлежном извршном органу локалне власти;

(4) 1. новембар - надлежни извршни орган локалне власти доставља предлог одлуке о буџету скупштини локалне власти;

(5) 20. децембар - скупштина локалне власти доноси одлуку о буџету локалне власти;

(6) 25. децембар - локални орган управе надлежан за финансије доставља министру одлуку о буџету локалне власти.

Рокови из става 1. овог члана представљају крајње рокове у буџетском календару.

Министар прописује поступак и динамику израде средњорочног обима средстава које Влада разматра и утврђује у поступку усвајања Меморандума.

Достављање предлога закона о буџету Републике Србије и предлога одлуке о буџету локалне власти

Члан 32.

Влада доставља Народној скупштини:

- 1) Меморандум;
- 2) предлог закона о буџету Републике Србије;
- 3) предлоге одлука о давању сагласности на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање и финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање.

Надлежни извршни орган локалне власти доставља скупштини локалне власти предлог одлуке о буџету локалне власти.

Средњорочни приоритети јавних инвестиција

Члан 33.

Буџетски корисници надлежни за послове јавних инвестиција утврђују средњорочне приоритете јавних инвестиција и достављају их Министарству најкасније до 15. марта.

Министарство доставља буџетским корисницима упутство о садржају планова којим се исказују средњорочни приоритети јавних инвестиција.

Влада усваја обједињени и усклађени план средњорочних приоритета јавних инвестиција.

Усвојени средњорочни приоритети јавних инвестиција укључују се у Меморандум.

Планови за спровођење средњорочних приоритета јавних инвестиција израђују се као део финансијских планова буџетских корисника.

Меморандум о буџету

Члан 34.

Министар припрема Меморандум за буџетску годину и наредне две фискалне године, који се ревидира у року утврђеном буџетским календаром.

Меморандум садржи:

- 1) средњорочне пројекције макроекономских агрегата и индикатора;
- 2) средњорочне пројекције фискалних агрегата и индикатора;

3) циљеве и смернице економске и фискалне политике Владе за средњорочни период за који се доноси Меморандум;

4) остале економске политике и структурне реформе са посебним нагласком на њиховим фискалним импликацијама;

5) консолидовани буџет опште државе;

6) средњорочне приоритете јавних инвестиција;

7) преглед приоритетних области финансирања и предложених нових политика;

8) средњорочни оквир расхода буџета Републике Србије са свеобухватним обимом средстава расхода по буџетским корисницима за буџетску годину и наредне две фискалне године;

9) процену и квантификацију фискалних ризика и потенцијалних обавеза;

10) стратегију за управљање јавним дугом Републике Србије, у периоду за који се доноси Меморандум.

Ревидирани Меморандум садржи и преглед ненаменских и наменских трансфера из буџета Републике Србије појединачно за сваку јединицу локалне самоуправе.

Упутство за припрему буџета Републике Србије

Члан 35.

По доношењу Меморандума, Министарство доставља директним корисницима средстава буџета Републике Србије упутство за израду средњорочних и финансијских планова за припрему буџета Републике Србије.

Упутство из става 1. овог члана садржи:

1) основне економске претпоставке и смернице за припрему предлога финансијског плана буџетског корисника и нацрта буџета Републике Србије;

2) обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана директног корисника средстава буџета Републике Србије за буџетску годину, са пројекцијама за наредне две фискалне године, утврђеним средњорочним обимом расхода из Меморандума;

3) смернице за припрему средњорочних планова директних корисника средстава буџета Републике Србије;

4) смернице и захтеве за образложење, средњорочну квантификацију и процену ефеката нових политика и инвестиционих приоритета;

5) поступак и динамику припреме буџета Републике Србије и предлога финансијских планова директних корисника средстава буџета Републике Србије;

6) начин на који ће корисници у предлогу финансијског плана исказати расходе и издатке.

**Препорука локалним властима, организацијама за обавезно
социјално осигурање и индиректним корисницима
буџетских средстава**

Члан 36.

Министар доставља локалним властима и организацијама за обавезно социјално осигурање Меморандум.

Надлежна министарства обавештавају индиректне кориснике средстава буџета Републике Србије о основним економским претпоставкама и смерницама за припрему буџета Републике Србије.

Локални орган управе надлежан за финансије обавештава директне кориснике средстава буџета локалне власти о основним економским претпоставкама и смерницама за припрему буџета локалне власти, а директни корисник средстава локалне власти индиректне кориснике средстава буџета локалне власти.

**Предлог финансијског плана директних корисника средстава
буџета Републике Србије**

Члан 37.

На основу упутства за припрему нацрта буџета Републике и средњорочних планова, директни корисници буџетских средстава израђују предлог средњорочног и финансијског плана.

Предлог финансијског плана из става 1. овог члана обухвата:

- 1) расходе и издатке за трогодишњи период, исказане по буџетској класификацији;
- 2) детаљно писано образложење расхода и издатака, као и извора финансирања.

Предлог финансијског плана буџетског корисника подноси се у износу једнаком износу обима средстава прве године средњорочног оквира расхода, дефинисаног у Меморандуму.

Делови предлога финансијског плана из става 2. овог члана састоје се из писаног објашњења, које обухвата и образложење, средњорочну квантификацију и процену ефеката нових политика и инвестиционих приоритета, на основу Упутства за припрему буџета Републике и средњорочних планова корисника средстава Републике Србије и финансијског захтева.

**Припрема и достављање финансијских планова организација за
обавезно социјално осигурање и предлога финансијских
планова индиректних корисника средстава буџета
Републике Србије**

Члан 38.

Организације за обавезно социјално осигурање обавезне су да припреме финансијске планове на основу смерница утврђених Меморандумом.

Надлежна министарства су обавезна да, у складу са смерницама и у роковима које прописује министар, траже од организација за обавезно социјално

осигурање да доставе податке потребне за оцену достављених предлога финансијских планова организација за обавезно социјално осигурање.

Министар може да тражи од организација за обавезно социјално осигурање непосредно податке у вези са њиховим финансирањем, који су неопходни за припрему нацрта буџета Републике Србије и за оцену достављених предлога финансијских планова организација за обавезно социјално осигурање.

Надлежно министарство обавезно је да финансијски план организације за обавезно социјално осигурање достави министру, који га, заједно са нацртом буџета Републике Србије и нацртом одлука о давању сагласности на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање, односно са предлогом акта за Владу о неприхватању финансијског плана организације за обавезно социјално осигурање, доставља Влади.

Финансијски план из става 4. овог члана Влада доставља Народној скупштини, са предлогом закона о буџету Републике Србије и предлогом одлука о давању сагласности на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање.

Финансијски план организације за обавезно социјално осигурање доноси се у складу са чланом 6. став 3. овог закона.

Предлози финансијских планова индиректних корисника средстава буџета Републике Србије припремају се на основу смерница утврђених Меморандумом.

Разматрање буџетских захтева

Члан 39.

Министарство разматра захтеве корисника буџетских средстава и организација за обавезно социјално осигурање садржане у предлозима њихових финансијских планова имајући у виду:

- 1) циљеве у погледу прихода и примања и расхода и издатака;
- 2) податке и објашњења у складу са чланом 37. овог закона;
- 3) усаглашеност са смерницама утврђених Меморандумом и приоритетима које утврђује Влада.

Пре израде нацрта буџета, министар извештава директне кориснике буџетских средстава о предложеним износима прихода и примања и расхода и издатака, а организације за обавезно социјално осигурање обавештава о предлогу финансијског плана који није усаглашен са смерницама утврђеним Меморандумом.

Директни корисници буџетских средстава достављају мишљење министру на висину средстава и на обавештење из става 2. овог члана, а организације за обавезно социјално осигурање достављају мишљење надлежном директном кориснику буџетских средстава.

У случају непостизања усаглашености у смислу ст. 2. и 3. овог члана, Влада налаже отклањање неправилности у финансијском плану организације за обавезно социјално осигурање.

Надлежни орган организације за обавезно социјално осигурање из члана 6. став 3. овог закона, у обавези је да изврши измене у финансијском плану у складу са ставом Владе.

Упутство за припрему буџета локалне власти

Члан 40.

По добијању Меморандума, локални орган управе надлежан за финансије доставља директним корисницима средстава буџета локалне власти упутство за припрему буџета локалне власти.

Упутство из става 1. овог члана садржи:

- 1) основне економске претпоставке и смернице за припрему нацрта буџета локалне власти;
- 2) опис планиране политике локалне власти;
- 3) процене прихода и примања и расхода и издатака буџета локалне власти за буџетску и наредне две фискалне године;
- 4) обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана директног корисника средстава буџета локалне власти за буџетску годину, са пројекцијама за наредне две фискалне године;
- 5) смернице за припрему средњорочних планова директних корисника средстава буџета локалних власти;
- 6) поступак и динамику припреме буџета локалне власти и предлога финансијских планова директних корисника средстава буџета локалне власти.

Припрема и достављање предлога финансијских планова корисника средстава буџета локалне власти

Члан 41.

На основу упутства за припрему нацрта буџета локалне власти, директни корисници средстава буџета локалне власти израђују предлог финансијског плана и достављају га локалном органу управе надлежном за финансије.

У погледу садржине предлога финансијског плана директних корисника средстава буџета локалне власти сходно се примењују одредбе члана 37. овог закона.

Индиректни корисници средстава буџета локалне власти обавезни су да припреме предлог финансијског плана на основу смерница које се односе на буџет локалне власти.

Директни корисници средстава буџета локалне власти обавезни су да, у складу са смерницама и у роковима које прописује надлежни извршни орган локалне власти, траже од индиректних корисника буџетских средстава за које су одговорни, да доставе податке неопходне за израду предлога финансијског плана директног корисника буџетских средстава.

Локални орган управе надлежан за финансије може да тражи непосредно од индиректних корисника буџетских средстава податке о финансирању корисника, који су неопходни за припрему предлога буџета локалне власти.

Утврђивање предлога буџета и предлога одлука о давању сагласности на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање и достављање Народној скупштини, односно скупштини локалне власти

Члан 42.

Министар доставља Влади нацрт закона о буџету Републике Србије и нацрте одлука о давању сагласности на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање са финансијским плановима организација за обавезно социјално осигурање.

Влада може да тражи од министра да достави додатне информације или објашњења која се тичу нацрта закона о буџету Републике Србије, нацрта одлука о давању сагласности на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање и финансијских планова организација за обавезно социјално осигурање.

Влада одлучује о изменама нацрта закона о буџету Републике Србије, усваја предлог закона о буџету Републике Србије, врши оцену финансијских планова организација за обавезно социјално осигурање, утврђује предлоге одлука о давању сагласности на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање и доставља их Народној скупштини, заједно са Меморандумом.

Локални орган управе надлежан за финансије доставља нацрт одлуке о буџету локалне власти надлежном извршном органу локалне власти и истовремено упознаје грађане са нацртом одлуке о буџету.

Надлежни извршни орган локалне власти може да тражи од локалног органа управе надлежног за финансије додатне информације или објашњења која се односе на нацрт одлуке о буџету локалне власти.

Надлежни извршни орган локалне власти утврђује предлог одлуке о буџету локалне власти и обавезно га доставља скупштини локалне власти, у року утврђеном буџетским календаром.

Уколико надлежни извршни орган локалне власти не достави предлог одлуке о буџету скупштини локалне власти у року утврђеном буџетским календаром, скупштина локалне власти може донети буџет.

Доношење буџета и давање сагласности на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање

Члан 43.

Народна скупштина, односно скупштина локалне власти, доноси закон о буџету Републике Србије, односно одлуку о буџету локалне власти.

Народна скупштина доноси одлуке о давању сагласности на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање.

Ограничења код доношења буџета

Члан 44.

Измена предлога буџета коју врши Народна скупштина, односно скупштина локалне власти, мора бити у оквиру максимума дефицита утврђеног у предлогу буџета Владе, односно надлежног извршног органа локалне власти.

Суфицит утврђен у предлогу буџета Владе, односно надлежног извршног органа локалне власти, не може се користити за повећање расхода предложених буџетом.

Предлог за смањење прихода, мора да садржи мере за увећање других прихода или умањење расхода за исти износ.

Предлог за увећање расхода, мора да садржи мере за увећање прихода или умањење других расхода за исти износ.

Објављивање буџета, Меморандума и финансијских планова организација за обавезно социјално осигурање

Члан 45.

Закон о буџету Републике Србије, ревидирани Меморандум, одлуке о давању сагласности на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање и финансијски планови организација за обавезно социјално осигурање објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Одлуке о буџетима локалне власти објављују се у службеним гласилима локалне власти.

Фискална година и привремено финансирање

Члан 46.

Буџет се доноси за период од једне фискалне године и важи за годину за коју је донет.

Фискалном годином сматра се период од дванаест месеци, од 1. јануара до 31. децембра календарске године.

Буџет се може донети и за период од три фискалне године.

У случају да Народна скупштина, односно скупштина локалне власти, не донесе буџет у року утврђеном буџетским календаром, врши се привремено финансирање у времену од најдуже прва три месеца фискалне године.

Привремено финансирање, у смислу става 4. овог члана, врши се највише до једне четвртине износа планираних расхода у акту о буџету претходне фискалне године, с тим што распоређени расходи у претходној години по врстама и наменама не представљају ограничење, изузев за исплату права из пензијског и инвалидског осигурања, које се врши до нивоа извршених расхода у задњем кварталу претходне године.

Влада доноси одлуку о привременом финансирању и даје сагласност на одлуку о привременом финансијском плану организације за обавезно социјално осигурање.

Надлежни извршни орган локалне власти доноси одлуку о привременом финансирању.

Одлуку о привременом финансијском плану организације за обавезно социјално осигурање доноси надлежни орган организације, у складу са законом и другим прописом.

По истеку привременог финансирања плаћене и преузете обавезе у том периоду, у складу са актом о привременом финансирању, укључују се у буџет,

односно финансијски план организације за обавезно социјално осигурање за текућу годину.

Изузетно, период привременог финансирања се може продужити за још три месеца, тако да укупно траје шест месеци, ако се буџет не донесе ни до 15. марта текуће буџетске године. У периоду привременог финансирања јануар - јун у погледу обима и распореда расхода примењује се ограничење из става 5. овог члана сразмерно периоду привременог финансирања.

Одредбе ст. 1-5. и става 10. овог члана сходно се примењују на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање.

Измене и допуне буџета и финансијских планова организација за обавезно социјално осигурање

Члан 47.

Ако се у току фискалне године донесе закон или други пропис који за резултат има смањење планираних прихода или повећање планираних расхода, доноси се одлука којом се утврђују додатни приходи или умањење расхода, у циљу уравнотежења буџета.

Ако у току фискалне године дође до повећања расхода или смањења прихода, буџет се уравнотежује смањењем планираних расхода или увођењем нових прихода.

Уравнотежење буџета се врши путем ребаланса буџета, који се доноси по поступку за доношење буџета.

Не може се донети закон или други пропис који предвиђа трошење јавних средстава ван буџета.

Одредбе ст. 1-4. овог члана сходно се примењују на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање.

Финансијски ефекти закона и других прописа

Члан 48.

Образложење закона или другог прописа достављеног Влади или надлежном извршном органу локалне власти ради утврђивања предлога, односно усвајања, мора садржати процену финансијских ефеката које ће такав закон, односно други пропис, имати на буџет.

Процена из става 1. овог члана мора садржати податке о томе да ли се предложеним законом, односно другим прописом, повећавају или смањују буџетски приходи и примања или расходи и издаци за буџетску годину и за наредне две фискалне године.

Процена из ст. 1. и 2. овог члана обавезно садржи:

- 1) предвиђене промене у приходима и расходима, те примањима и издацима за буџетску годину и наредне две фискалне године;
- 2) предлоге за покривања повећаних расхода и издатака буџета;
- 3) предлоге за покривања смањених прихода и примања буџета;
- 4) сагласност министарства, односно локалног органа управе надлежног за финансије.

Ако се током године донесу закони и други прописи на основу којих настају нове обавезе за буџет, средства ће се осигурати у буџету за следећу буџетску годину у складу с пројекцијама и могућностима.

Одредбе овога члана на одговарајући се начин примењују на ванбуџетске кориснике и јединице локалне власти.

IV. ИЗВРШЕЊЕ БУЏЕТА

Наплата прихода и примања буџета

Члан 49.

Приходи и примања буџета Републике Србије и буџета локалне власти прикупљају се и наплаћују у складу са законом и другим прописима, независно од износа утврђених у буџету за поједине врсте прихода и примања.

Директни и индиректни корисници буџетских средстава обавезни су да обезбеде потпуно и правовремено, на дан реализације, уплаћивање прихода и примања буџета из оквира своје надлежности на прописани рачун одговарајућег консолидованог рачуна трезора, за потребе распоређивања у буџету, у складу са законом.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и у периоду привременог финансирања.

Додељивање апропријација и финансијско планирање

Члан 50.

У року од 15 дана од дана ступања на снагу закона, односно одлуке о буџету, директни корисници буџетских средстава, који су, у буџетском смислу, одговорни за индиректне кориснике буџетских средстава, врше расподелу средстава индиректним корисницима у оквиру својих одобрених апропријација и о томе обавештавају сваког индиректног корисника, по добијеној сагласности Управе за трезор, односно трезора локалне власти.

За директне кориснике који исказују расходе у програмском делу буџета рок из става 1. овог члана је 30 дана.

Директном кориснику буџетских средстава, који не поступи у складу са одредбама ст. 1. и 2. овог члана, неће се дозволити коришћење апропријација.

Директни и индиректни корисници буџетских средстава који доносе финансијске планове на основу закона, дужни су да своје финансијске планове ускладе са одобреним апропријацијама у буџету.

Директни и индиректни корисници буџетских средстава који по закону немају утврђену обавезу доношења финансијских планова, доносе план за коришћење оних апропријација за које обим и намена није унапред законом одређена и то по ближим наменама и активностима, како би се омогућило праћење остваривања буџетских принципа из члана 4. став 3. овог закона.

Рок за доношење аката из ст. 4. и 5. овог члана је 45 дана од дана ступања на снагу закона о буџету Републике Србије, односно одлуке о буџету локалне власти.

Планирање ликвидности буџета

Члан 51.

Министарство, односно локални орган управе надлежан за финансије, планира ликвидност, односно готовински ток буџета на основу прихода и примања, те расхода и издатака, у оквиру планова за извршење буџета, које припрема директни корисник буџетских средстава, у складу са методологијом и у роковима које прописује министар, односно локални орган управе надлежан за финансије.

План извршења буџета представља преглед планираних прихода и примања директног корисника буџетских средстава према извору финансирања и преглед планираних расхода и издатака.

Члан 52.

Корисник буџетских средстава, који одређени расход извршава из средстава буџета и из других прихода, обавезан је да измирење тог расхода прво врши из прихода из тих других извора.

Одређивање обима расхода директних и индиректних корисника буџетских средстава у одређеном периоду

Члан 53.

Директни и индиректни корисници буџетских средстава могу да врше плаћања до висине расхода које, за тромесечни или неки други период, одреди министар, односно локални орган управе надлежан за финансије (у даљем тексту: квота).

Приликом одређивања квота за директне кориснике буџетских средстава, министар, односно локални орган управе надлежан за финансије, имају у виду средства планирана у буџету за директног корисника буџетских средстава, план извршења буџета за директног буџетског корисника и ликвидне могућности буџета.

Министарство, односно локални орган управе надлежан за финансије, обавештава директне кориснике буџетских средстава о квотама, најкасније у року од 15 дана пре почетка периода на који се односи.

Министар прописује поступак и услове за одређивање квота из ст. 1. и 2. овог члана, као и мере у случајевима непоштовања квота.

Одговорност за преузете обавезе

Члан 54.

Обавезе које преузимају директни, односно индиректни корисници буџетских средстава и организације за обавезно социјално осигурање морају одговарати апропријацији која им је одобрена за ту намену у тој буџетској години.

Обавезе преузете у складу са одобреним апропријацијама, а неизвршене у току године, преносе се и имају статус преузетих обавеза и у наредној буџетској години извршавају се на терет одобрених апропријација за ту буџетску годину.

Преузете обавезе и све финансијске обавезе из ст. 1. и 2. овог члана морају бити извршене искључиво на принципу готовинске основе са консолидованог рачуна трезора, осим ако је законом, односно актом Владе предвиђен другачији метод.

Страна средства плаћања

Члан 55.

Корисник средстава буџета Републике Србије, корисник средстава организације за обавезно социјално осигурање и средстава буџета локалне власти, као и други корисник јавних средстава који је укључен у систем консолидованог рачуна трезора, може имати девизни рачун само код Народне банке Србије, осим ако посебним законом или међународним уговором није друкчије прописано.

Новчана средства на девизним рачунима из става 1. овог члана воде се и депонују у оквиру консолидованог рачуна трезора Републике Србије, односно трезора локалне власти.

Изузетно, министар може кориснику из става 1. овог члана одобрити отварање девизног рачуна код овлашћене банке за плаћања која не могу да се изврше преко Народне банке Србије, ако то захтева специфичност послова тог корисника.

На куповину и продају страних средстава плаћања, на плаћање, наплаћивање и пренос у страним средствима плаћања у којима учествују корисници из става 1. овог члана, примењују се одредбе закона којим се уређује девизно пословање.

Народна банка Србије обезбеђује податке о стању страних средстава плаћања на рачунима корисника из става 1. овог члана.

Податке из става 5. овог члана Народна банка Србије доставља Министарству месечно, односно по захтеву корисника или Министарства.

Управљање преузетим обавезама

Члан 56.

Приликом преузимања обавеза, директни и индиректни корисници буџетских средстава дужни су да се придржавају смерница о роковима и условима плаћања, које одређује министар, односно локални орган управе надлежан за финансије.

Корисници буџетских средстава преузимају обавезе на основу писаног уговора или другог правног акта, уколико законом није друкчије прописано.

Преузете обавезе чији је износ већи од износа средстава предвиђеног буџетом или које су настале у супротности са овим законом или другим прописом, не могу се извршавати на терет консолидованог рачуна трезора Републике Србије, односно локалне власти.

Принудна наплата која се односи на корисника буџетских средстава, а у основ за принудну наплату је наведен рачун извршења буџета, може се спровести до износа 50% укупног обима средстава опредељеног том буџетском кориснику, на терет његових апропријација, а преко апропријације која је намењена за ову врсту расхода, чије ће се извршење обављати сукцесивно, према динамици извршења буџета (месечне квоте).

Принудном наплатом не могу се теретити апропријације за отплату дуга и датих гаранција и извршавање расхода из средстава донација.

Принудном наплатом не могу се теретити апропријације намењене за суфинансирање развојне помоћи Европске уније, као ни апропријације које се финансирају из развојне помоћи Европске уније када су иста дата на управљање Републици Србији.

Уколико је као дужник наведен рачун извршења буџета локалне власти, рок за почетак извршења таквих решења је пет дана од дана уноса решења.

Закључивање уговора

Члан 57.

Уговори о набавци добара, финансијске имовине, пружању услуга или извођењу грађевинских радова, које закључују директни и индиректни корисници буџетских средстава и корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање, морају бити закључени у складу са прописима који регулишу јавне набавке.

Плаћање из буџета

Члан 58.

Расход из буџета заснива се на књиговодственој документацији.

Правни основ и износ преузетих обавеза, који проистичу из изворне књиговодствене документације, морају бити сачињени и потврђени у писаној форми пре плаћања обавезе.

Министар ближе уређује начин настанка обавезе, извештавање о преузетим обавезама и начин плаћања, које се врши из републичког, односно буџета локалне власти.

Одредбе ст. 1-3. овог члана сходно се примењују на обавезе организација за обавезно социјално осигурање.

Плаћања са консолидованог рачуна трезора за реализацију обавеза других корисника јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора неће се вршити уколико ови корисници нису добили сагласност на финансијски план на начин прописан законом, односно актом скупштине локалне власти и уколико тај план нису доставили Управи за трезор.

Повраћај средстава у буџет

Члан 59.

У случају да за извршење одређеног плаћања није постојао правни основ, директни, односно индиректни корисник буџетских средстава обавезан је да одмах затражи повраћај средстава у буџет.

Ако се средства врате у истој фискалној години у којој је плаћање извршено, за износ враћених средстава умањује се одговарајућа апропријација корисника буџетских средстава коме је извршен повраћај.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана сходно се примењују на повраћај средстава организација за обавезно социјално осигурање.

По истеку фискалне године, директни и индиректни корисници буџетских средстава вратиће у буџет средства која су им пренета у складу са актом о буџету, а нису утрошена.

Министар, односно локални орган управе надлежан за финансије прописује начин утврђивања износа и поступак враћања неутрошених средстава из става 4. овог члана.

Повраћај више или погрешно наплаћених буџетских прихода

Члан 60.

Ако је од обвезника наплаћено више прихода из члана 14. став 1. тач. (1)-(5) и тачка (7) овог закона, односно ако је основ за наплату био погрешан, извршиће се повраћај у складу са законом којим се уређује наплата јавних прихода.

Повраћај прихода из става 1. овог члана врши се на терет уплатног рачуна прихода.

Ако на уплатном рачуну прихода из става 1. овог члана нема довољно средстава да би се извршио повраћај, а у питању је приход који у целини припада буџету Републике Србије или буџету локалне власти, односно који се дели између буџета Републике Србије и буџета локалне власти, Управа за трезор је обавезна да на уплатни рачун јавног прихода, са којег треба извршити повраћај, пренесе износ средстава која ће се вратити обвезнику, сразмерно прописаном учешћу корисника у расподели тог прихода.

Одредбе ст. 1-3. овог члана сходно се примењују на прописани евидентни рачун органа надлежног за послове царина за уплату акциза и пореза при увозу.

Управа за трезор извршава повраћај прихода најкасније пет дана од дана пријема решења, односно другог акта за повраћај.

Промене у апропријацијама у току године

Члан 61.

У случају да се у току године обим пословања или овлашћења директног, односно његовог индиректног корисника буџетских средстава промени, износ апропријација издвојених за активности тог корисника повећаће се, односно смањити.

Ако се обим пословања или овлашћења директног, односно његовог индиректног корисника буџетских средстава из става 1. овог члана повећа, средства ће се обезбедити из текуће буџетске резерве.

У случају оснивања новог директног, односно индиректног корисника буџетских средстава, средства за његово пословање или овлашћења обезбеђују се из текуће буџетске резерве.

Ако корисник буџетских средстава престане да постоји, а његови задаци нису пренети на другог корисника буџетских средстава, неискоришћена средства се преносе у текућу буџетску резерву и могу се користити за намене за које је предвиђено коришћење средстава сталне буџетске резерве.

Ако се у току године од једног директног, односно индиректног корисника буџетских средстава образује више директних, односно индиректних корисника, неискоришћена средства распоређена том кориснику преносе се у текућу буџетску резерву и распоређују новообразованим директним, односно индиректним корисницима буџетских средстава.

Одлуку о промени у апропријацијама из ст. 1-5. овог члана и о коришћењу средстава текуће буџетске резерве доноси Влада, односно надлежни извршни орган локалне власти.

Директни корисник буџетских средстава, уз одобрење министра, односно локалног органа управе надлежног за финансије, може извршити преусмеравање апропријације одобрене на име одређеног расхода у износу до 5% вредности апропријације за расход чији се износ умањује.

Директни корисник буџетских средстава, уз одобрење министра, односно локалног органа управе надлежног за финансије, може извршити преусмеравање средстава унутар програма у износу до 10% вредности апропријације чија се средства умањују.

Преусмеравање апропријација из ст. 7. и 8. односе се на апропријације из прихода из буџета, док се из осталих извора могу мењати без ограничења.

Организација за обавезно социјално осигурање, на основу одлуке директора организације за обавезно социјално осигурање, може вршити преусмеравање апропријација одобрених на име одређеног расхода у износу до 5% вредности апропријације за расход чији се износ умањује, а изузетно и преко 5% за трошкове здравствене заштите.

Апропријације се не могу преносити између законодавне, извршне и судске власти.

Привремена обустава извршења буџета

Члан 62.

Ако се у току фискалне године расходи повећају или приходи смање Влада, на предлог министра, односно надлежни извршни орган локалне власти, на предлог локалног органа управе надлежног за финансије, може обуставити извршење појединих расхода (у даљем тексту: привремена обустава извршења), не дужије од 45 дана.

Привременом обуставом извршења може се:

- 1) зауставити преузимање обавеза;
- 2) предложити продужење уговорног рока за плаћање;
- 3) зауставити давање одобрења за закључење уговора;
- 4) зауставити коришћење квота.

Министарство, односно локални орган управе надлежан за финансије, у сарадњи са директним корисницима буџетских средстава, припремају предлог обима и мера привремене обуставе извршења.

Мере привремене обуставе извршења могу се применити на све директне кориснике буџетских средстава.

О одлуци из става 1. овог члана Влада обавештава Народну скупштину, а надлежни извршни орган локалне власти обавештава скупштину локалне власти, у року од седам дана.

Ребаланс буџета

Члан 63.

Ребалансом буџета који, на предлог Владе, односно надлежног извршног органа локалне власти, усваја Народна скупштина, односно скупштина локалне власти, врши се усклађивање прихода и расхода буџета на нижем, вишем или истом нивоу.

Ако се у току спровођења мера привремене обуставе извршења, буџетски дефицит не усклади са могућношћу финансирања, односно са планираним дефицитом, Влада, односно надлежни извршни орган локалне власти, у року од 15 дана пре истека периода у којем се спроводи привремена обустава извршења, утврђује предлог ребаланса буџета.

У току усвајања ребаланса буџета Влада, на предлог министра, односно надлежни извршни орган локалне власти, на предлог локалног органа управе надлежног за финансије, може наставити са привременом обуставом извршења појединих расхода.

Буџетски фонд

Члан 64.

Буџетски фонд је евиденциони рачун у оквиру главне књиге трезора, који отвара Влада, односно надлежни извршни орган локалне власти, како би се поједини буџетски приходи и расходи водили одвојено, ради остваривања циља који је предвиђен посебним републичким, односно локалним прописом или међународним споразумом.

Прописом, односно споразумом из става 1. овог члана, дефинишу се:

- 1) сврха буџетског фонда;
- 2) време за које се буџетски фонд оснива;
- 3) надлежно министарство, односно локални орган управе одговоран за управљање фондом;
- 4) извори финансирања буџетског фонда.

Финансирање буџетског фонда и обавезе које проистичу из буџетског фонда

Члан 65.

Буџетски фонд се финансира из:

- 1) апропријација обезбеђених у оквиру буџета за текућу годину;
- 2) наменских прихода буџета, који су дефинисани као наменски приходи буџетског фонда;
- 3) прихода који проистичу из управљања ликвидним средствима буџетског фонда.

Обавезе буџетског фонда измирују се из средстава фонда.

Управљање буџетским фондом

Члан 66.

Буџетским фондом управља надлежно министарство, односно надлежни локални орган управе.

По укидању буџетског фонда, права и обавезе буџетског фонда преузима министарство, односно локални орган управе из става 1. овог члана.

Посебни услови за употребу средстава буџетског фонда

Члан 67.

Плаћање на терет буџетског фонда врши се до нивоа средстава расположивих у буџетском фонду, а обавезе се преузимају у оквиру реално планираних прихода буџетског фонда.

На крају текуће године неискоришћена средства са рачуна буџетског фонда преносе се у наредну годину.

Средства развојне помоћи Европске уније

Члан 68.

Поделу одговорности и начин управљања средствима за суфинансирање програма развојне помоћи Европске уније, као и средствима развојне помоћи Европске уније, када су иста дата на управљање Републици Србији у складу са међународним споразумом између Републике Србије и Европске уније, ближе уређује Влада, на предлог министра.

Влада одређује лице одговорно за функционисање целокупног система финансијског управљања фондовима Европске уније, за трансфер средстава из Европске уније, као и за средства из националног суфинансирања.

Текућа буџетска резерва

Члан 69.

У оквиру буџета део планираних прихода не распоређује се унапред, већ се задржава на име текуће буџетске резерве.

Средства текуће буџетске резерве користе се за непланиране сврхе за које нису утврђене апропријације или за сврхе за које се у току године покаже да апропријације нису биле довољне.

Влада, односно надлежни извршни орган локалне власти, доноси на предлог министра, односно локалног органа управе надлежног за финансије, решење о употреби текуће буџетске резерве.

Средства текуће буџетске резерве распоређују се на директне кориснике буџетских средстава током фискалне године.

Изузетно од одредаба ст. 1-4. овог члана, средства текуће резерве буџета Републике Србије могу се користити и за извршавање обавеза буџета локалне власти услед смањеног обима прихода буџета локалне власти.

Стална буџетска резерва

Члан 70.

У буџету се планирају средства за сталну буџетску резерву, која се исказује на апропријацији намењеној за буџетске резерве.

Стална буџетска резерва користи се за финансирање расхода на име учешћа Републике Србије, односно локалне власти, у отклањању последица ванредних околности, као што су земљотрес, поплава, суша, пожар, клизишта, снежни наноси, град, животињске и биљне болести, еколошка катастрофа и друге елементарне непогоде, односно других ванредних догађаја, који могу да угрозе живот и здравље људи или проузрокују штету већих размера.

Стална буџетска резерва опредељује се највише до 1,5% укупних прихода за буџетску годину.

Решење о употреби средстава сталне буџетске резерве доноси Влада, на предлог министра, односно надлежни извршни орган локалне власти, на предлог локалног органа управе надлежног за финансије.

Извештај о коришћењу средстава сталне буџетске резерве доставља се Народној скупштини, односно скупштини локалне власти, уз завршни рачун буџета.

Одговорност функционера, односно руководиоца директног, односно индиректног корисника буџетских средстава

Члан 71.

Функционер, односно руководилац директног, односно индиректног корисника буџетских средстава, одговоран је за преузимање обавеза, њихову верификацију, издавање налога за плаћање које треба извршити из средстава органа којим руководи и издавање налога за уплату средстава која припадају буџету.

Функционер, односно руководилац директног, односно индиректног корисника буџетских средстава одговоран је за закониту, наменску, економичну и ефикасну употребу буџетских апропријација.

Функционер, односно руководилац директног, односно индиректног корисника буџетских средстава, може пренети поједина овлашћења из става 1. овог члана на друга лица у директном, односно индиректном кориснику буџетских средстава.

Подела одговорности између наредбодавца и рачунополагача

Члан 72.

Функције наредбодавца и рачунополагача не могу се поклапати.

Наредбодавац је функционер, односно руководилац корисника буџетских средстава, односно лице које је одговорно за управљање средствима, преузимање обавеза, издавање налога за плаћање који се извршавају из средстава органа, као и за издавање налога за уплату средстава која припадају буџету.

Рачунополагач је лице које је према општем или појединачном акту органа одговорно за законитост, исправност и састављање исправа о пословној промени и другим пословним догађајима који се односе на коришћење средстава органа, односно буџетских апропријација, као и за законитост и исправност састављања

исправа о пословној промени и другим пословним догађајима у вези са коришћењем средстава и друге имовине.

Ограничење дуга и гаранције

Члан 73.

У буџету Републике Србије утврђује се ограничење укупног износа дуга у току буџетске године, као и ограничење укупног износа гаранција.

У поступку утврђивања ограничења дуга, Министарство ће размотрити све чињенице које се односе на:

- 1) захтеве за рефинансирање унутрашњег дуга;
- 2) захтеве за финансирање укупног дефицита;
- 3) процене следећих макроекономских индикатора, и то:
  - (1) учешће укупног државног дуга у бруто домаћем производу;
  - (2) учешће годишње отплате камата на име дуговања у бруто домаћем производу;
  - (3) износ задуживања код банака, укључујући и Народну банку Србије, по основу гаранција за хартије од вредности;
  - (4) учешће краткорочног унутрашњег дуга у укупном државном дугу;
  - (5) учешће спољног дуга у укупном државном дугу;
  - (6) однос дуга и гаранција према приходима;
  - (7) однос расхода на име сервисирања укупног дуга према извозу.

У буџету Републике Србије, односно буџету локалне власти обезбеђују се средства за финансирање привремене текуће неликвидности у складу са одредбама закона којим се уређује јавни дуг.

За финансирање текуће неликвидности могу се користити расположива слободна средства у оквиру консолидованог рачуна трезора Републике Србије, односно трезора локалне власти, под условима и на начин који прописује министар, односно локални орган управе надлежан за финансије.

V. БУЏЕТСКО РАЧУНОВОДСТВО И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Одговорност за буџетско рачуноводство

Члан 74.

Индиректни корисник буџетских средстава и корисник средстава организације за обавезно социјално осигурање одговоран је за рачуноводство сопствених трансакција.

Директни корисник буџетских средстава одговоран је за рачуноводство сопствених трансакција, а у оквиру својих овлашћења и за рачуноводство трансакција индиректних корисника буџетских средстава који спадају у његову надлежност.

Високи савет судства, односно Државно веће тужилаца одговорно је за рачуноводство сопствених трансакција, а у оквиру својих овлашћења и за рачуноводство трансакција правосудних органа у оквиру њиховог раздела.

Министар, у име Владе, односно локални орган управе надлежан за финансије, у име надлежног извршног органа локалне власти, одговоран је за рачуноводство примљених зајмова и дугова.

Овлашћење за доношење буџетских рачуноводствених прописа

Члан 75.

Влада ближе уређује буџетско рачуноводство и начин вођења консолидованог рачуна трезора.

Министар уређује начин вођења буџетског рачуноводства и садржај и начин финансијског извештавања за директне и индиректне кориснике буџетских средстава, кориснике средстава организација за обавезно социјално осигурање и буџетске фондове Републике Србије и локалне власти, а може донети посебна упутства о финансијском извештавању за одређене органе државне управе.

Министар утврђује начин извештавања о укупним приходима и примањима и укупним расходима и издацима за трезоре локалне власти.

Министар уређује начин припреме, састављања и подношења завршних рачуна директних и индиректних корисника буџетских средстава, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова Републике Србије и локалне власти.

Подношење извештаја Народној скупштини, односно скупштини локалне власти

Члан 76.

Министар, односно локални орган управе надлежан за финансије обавезан је да редовно прати извршење буџета и најмање два пута годишње информисе Владу, односно надлежни извршни орган локалне власти, а обавезно у року од петнаест дана по истеку шестомесечног, односно деветомесечног периода.

Надлежни министри обавезни су да редовно прате извршење финансијских планова организација за обавезно социјално осигурање и најмање два пута годишње информису Владу и министра, а обавезно у року од петнаест дана по истеку шестомесечног, односно деветомесечног периода.

У року од петнаест дана по подношењу извештаја из ст. 1. и 2. овог члана Влада, односно надлежни извршни орган локалне власти усваја и доставља извештаје Народној скупштини, односно скупштини локалне власти.

Извештаји садрже и одступања између усвојеног буџета и извршења и образложење великих одступања.

Предлог завршног рачуна

Члан 77.

Предлог закона о завршном рачуну буџета Републике Србије утврђује Влада, а предлог одлуке о завршном рачуну буџета локалне власти утврђује надлежни извршни орган локалне власти.

Календар за подношење годишњих финансијских извештаја

Члан 78.

Поступак припреме, састављања и подношења годишњих финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, буџета Републике Србије и буџета локалне власти извршава се према следећем календару, и то:

1) Календар за ниво Републике Србије:

(1) 28. фебруар - индиректни корисници средстава буџета Републике Србије припремају завршни рачун за претходну буџетску годину и подносе га надлежним директним корисницима средстава буџета Републике Србије; правосудни органи који се у буџету Републике Србије исказују збирно припремају завршни рачун за претходну буџетску годину и подносе га Високом савету судства, односно Државном већу тужилаца; корисници средстава Републичког завода за здравствено осигурање припремају завршни рачун за претходну буџетску годину и подносе га Републичком заводу за здравствено осигурање;

(2) 31. март - директни корисници средстава буџета Републике Србије припремају годишњи извештај и подносе га Управи за трезор, а директни корисници средстава буџета Републике Србије који у својој надлежности имају индиректне кориснике средстава буџета Републике Србије контролишу, сравњују податке из њихових завршних рачуна и састављају консолидовани годишњи извештај који подносе Управи за трезор; Високи савет судства, односно Државно веће тужилаца контролишу, сравњују податке из завршних рачуна правосудних органа који се исказују збирно у оквиру њихових раздела и састављају консолидоване годишње извештаје, које подносе Управи за трезор;

(3) 30. април - организације за обавезно социјално осигурање доносе одлуке о завршним рачунима организација за обавезно социјално осигурање, усвајају извештаје о извршењу финансијских планова и подносе их Управи за трезор; Републички завод за здравствено осигурање контролише, сравњује податке из завршних рачуна корисника средстава који се налазе у његовој надлежности, консолидује податке и саставља консолидовани годишњи извештај, који подноси Управи за трезор;

(4) 20. јун - Министарство припрема нацрт закона о завршном рачуну буџета Републике Србије и заједно са одлукама о завршним рачунима организација за обавезно социјално осигурање доставља Влади;

(5) 15. јул - Влада доставља Народној скупштини предлог закона о завршном рачуну буџета Републике Србије и одлуке о завршним рачунима организација за обавезно социјално осигурање;

(6) 1. октобар - Министарство саставља консолидовани извештај Републике Србије и доставља га Влади;

(7) 1. новембар - Влада доставља Народној скупштини консолидовани извештај Републике Србије, ради информисања;

2) Календар завршних рачуна буџета локалне власти:

(1) 28. фебруар - индиректни корисници средстава буџета локалне власти припремају завршни рачун за претходну буџетску годину и подносе га надлежним директним корисницима средстава буџета локалне власти;

(2) 31. март - директни корисници средстава буџета локалне власти припремају годишњи извештај и подносе га локалном органу управе надлежном за финансије, а директни корисници средстава буџета локалне власти који у својој надлежности имају индиректне кориснике средстава буџета локалне власти контролишу, савјерују податке из њихових завршних рачуна и састављају консолидовани годишњи извештај, који подносе локалном органу управе надлежном за финансије;

(3) 15. мај - локални орган управе надлежан за финансије припрема нацрт одлуке о завршном рачуну буџета локалне власти и доставља га надлежном извршном органу локалне власти;

(4) 1. јун - надлежни извршни орган локалне власти доставља скупштини локалне власти предлог одлуке о завршном рачуну буџета локалне власти;

(5) 15. јун - локални орган управе надлежан за финансије подноси Управи за трезор одлуку о завршном рачуну буџета локалне власти усвојену од стране скупштине локалне власти и подноси извештај о извршењу буџета локалне власти, изузев локалних органа управе надлежних за послове финансија градских општина у саставу града, односно града Београда, који своје одлуке о завршним рачунима буџета и извештаје о извршењу буџета достављају, односно подносе граду, односно граду Београду;

(6) 1. јул - локални орган управе надлежан за послове финансија града саставља консолидовани извештај града и подноси Управи за трезор.

Рокови из става 1. овог члана представљају крајње рокове у календару за подношење годишњих финансијских извештаја и других аката.

Садржај завршног рачуна

Члан 79.

Завршни рачун припрема се у складу са међународно прихваћеним рачуноводственим стандардима и садржи:

- 1) биланс стања;
- 2) биланс прихода и расхода;
- 3) извештај о издацима за набавку нефинансијске имовине и примањима од продаје нефинансијске имовине;
- 4) биланс финансирања;
- 5) извештај о извршењу буџета, сачињен тако да приказује разлику између одобрених средстава и извршења;
- 6) образложење одступања између одобрених средстава и извршења;
- 7) извештај о примљеним донацијама и задужењу на домаћем и страном тржишту новца и капитала и извршеним отплатама дугова;
- 8) извештај о коришћењу средстава из текуће и сталне буџетске резерве;
- 9) извештај о гаранцијама датим у току фискалне године;
- 10) извештај екстерне ревизије о финансијским извештајима из тач. 1) - 9) овог члана у складу са чланом 91. овог закона;
- 11) извештај о излазним резултатима програмског дела буџета;

12) детаљан извештај о реализацији средстава програма и пројеката који се финансирају из буџета, а односе се на:

- субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама и приватним предузећима;
- нефинансијску имовину која се финансира из средстава за реализацију Националног инвестиционог плана;
- трошење наменских јавних прихода и сопствених прихода;
- коришћење средстава из одобрених пројектних зајмова;
- коришћење средстава за набавку финансијске имовине;

13) напомене о рачуноводственим политикама и додатним анализама, образложењима и сравњивању ставки извода и извештаја обухваћених завршним рачуном.

VI. ИНТЕРНА ФИНАНСИЈСКА КОНТРОЛА У ЈАВНОМ СЕКТОРУ

Члан 80.

Интерна финансијска контрола у јавном сектору обухвата:

- 1) финансијско управљање и контролу код корисника јавних средстава;
- 2) интерну ревизију код корисника јавних средстава;
- 3) хармонизацију коју обавља Министарство финансија – Централна јединица за хармонизацију.

Финансијско управљање и контрола

Члан 81.

Директни и индиректни корисници буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и јавна предузећа основана од стране Републике Србије, односно локалне власти, правна лица основана од стране тих јавних предузећа, односно правна лица над којима Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и друга правна лица у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода, успостављају финансијско управљање и контролу као интегрисани систем интерне контроле, који се спроводи политикама, процедурама и активностима са задатком да се обезбеди разумно уверавање да ће своје циљеве остварити кроз:

- 1) пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима;
- 2) реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја;
- 3) економично, ефикасно и ефективно коришћење средстава;
- 4) заштиту средстава и података (информација).

Финансијско управљање и контрола обухвата следеће елементе:

- 1) контролно окружење;
- 2) управљање ризицима;
- 3) контролу;

- 4) информисање и комуникације;
- 5) праћење и процену система.

Финансијско управљање и контрола као интегрисани систем интерне контроле организује се као систем процедура и одговорности свих лица укључених у финансијске и пословне процесе.

За успостављање финансијског управљања и контроле, одговоран је функционер, односно руководилац директног и индиректног корисника буџетских средстава, руководилац у кориснику средстава организације за обавезно социјално осигурање, руководилац у јавном предузећу, односно правном лицу над којим Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и руководилац у другом правном лицу у коме јавна средства чине више од 50% укупних прихода, односно лице које он овласти.

Функционер, односно руководилац из става 4. овог члана на прописани начин извештава министра о адекватности и функционисању успостављеног система финансијског управљања и контроле.

Министар утврђује заједничке критеријуме и стандарде за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Интерна ревизија

Члан 82.

Интерна ревизија успоставља се у директним корисницима средстава буџета Републике Србије и организацијама за обавезно социјално осигурање.

Директни корисници средстава буџета Републике Србије успостављају одговарајуће облике интерне ревизије за индиректне кориснике буџетских средстава који су у њиховој надлежности.

Директни корисници средстава буџета локалне власти успостављају одговарајуће облике интерне ревизије.

Интерна ревизија успоставља се и у јавним предузећима основаним од стране Републике Србије, односно локалне власти, правним лицима основаним од стране тих јавних предузећа, односно правним лицима над којима Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода.

Министар прописује заједничке критеријуме за организовање и стандарде и методолошка упутства за поступање интерне ревизије и ближе уређује послове интерне ревизије у јавном сектору.

Интерни ревизори су директно одговорни функционерима директних корисника буџетских средстава, руководиоцима организација за обавезно социјално осигурање, односно руководиоцима јавних предузећа и правних лица из става 4. овог члана.

Функције интерне ревизије су:

- 1) провера примене закона и поштовања правила интерне контроле;

2) оцена система интерних контрола у погледу њихове адекватности, успешности и потпуности;

3) давање савета када се уводе нови системи, процедуре или задаци;

4) ревизија начина рада (перформанси) која представља оцену пословања и процеса, укључујући и нефинансијске операције, у циљу оцене економичности, ефикасности и успешности;

5) успостављање сарадње са екстерном ревизијом;

6) вршење осталих задатака неопходних да би се остварила сигурност у погледу функционисања система интерне ревизије.

У вршењу функције, интерни ревизори обавезни су да чувају тајност службених и пословних података.

Интерна ревизија доставља годишње извештаје о раду Централној јединици за хармонизацију најкасније до 31. јануара текуће године за претходну годину.

Хармонизација

Члан 83.

Хармонизацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије врши Централна јединица за хармонизацију која се образује при Министарству.

Централна јединица за хармонизацију обавља послове:

1) централне хармонизације и координације методологија финансијског управљања и контроле и интерне ревизије у јавном сектору;

2) дефинисања стандарда контроле у складу са међународно признатим стандардима;

3) дефинисања заједничких критеријума за организацију и поступање интерне ревизије у јавном сектору и вођење регистра интерних ревизора и повеља интерне ревизије;

4) дефинисања методолошких упутстава и приручника за финансијско управљање и контролу;

5) стручног усавршавања, сертификације и надзора над радом интерних ревизора;

6) обуке руководилаца и запослених у јавном сектору из области финансијског управљања и контроле, у складу са међународно прихваћеним стандардима;

7) интерне ревизије код корисника буџетских средстава, организација, предузећа и правних лица из члана 81. став 1. овог закона, по плану који доноси министар;

8) интерне ревизије код корисника буџетских средстава, за пројекте које суфинансира Европска унија.

Министар прописује програм за стручно образовање и услове и поступак сертификација, односно полагања испита за стицање професионалног звања овлашћени интерни ревизор у јавном сектору, стручно оспособљавање, усавршавање и стимулативно награђивање запослених на пословима Централне

јединице за хармонизацију и даје смернице и упутства за обављање послова из става 2. овог члана.

VII. БУЏЕТСКА ИНСПЕКЦИЈА

Члан 84.

Послове буџетске инспекције обавља Министарство финансија, са циљем вршења инспекције над:

- 1) директним и индиректним корисницима буџетских средстава;
- 2) организацијама за обавезно социјално осигурање;
- 3) јавним предузећима основаним од стране Републике Србије, правним лицима основаним од стране тих јавних предузећа, правним лицима над којима Република Србија има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупног прихода;
- 4) аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, јавним предузећима основаним од стране локалне власти, правним лицима основаним од стране тих јавних предузећа, правним лицима над којима локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупног прихода;
- 5) правним лицима и другим субјектима којима су директно или индиректно дозначена буџетска средства за одређену намену, правним лицима и другим субјектима који су учесници у послу који је предмет контроле и субјектима који користе буџетска средства по основу задуживања, субвенција, остале државне помоћи у било ком облику, донација, дотација и др.

Члан 85.

Послове буџетске инспекције на територији аутономне покрајине обавља служба за буџетску инспекцију аутономне покрајине, коју оснива надлежни орган аутономне покрајине, са циљем вршења инспекције над:

- 1) директним и индиректним корисницима буџетских средстава аутономне покрајине;
- 2) јавним предузећима основаним од стране аутономне покрајине, правним лицима основаним од стране тих јавних предузећа, правним лицима над којима аутономна покрајина има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупног прихода;
- 3) јединицама локалне самоуправе, јавним предузећима основаним од стране јединица локалне самоуправе, правним лицима основаним од стране тих јавних предузећа, правним лицима над којима јединица локалне самоуправе има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупног прихода, у делу средстава пренетих из буџета аутономне покрајине;
- 4) правним лицима и другим субјектима којима су директно или индиректно дозначена средства буџета аутономне покрајине за одређену намену,

правним лицима и другим субјектима који су учесници у послу који је предмет контроле и субјектима који користе средства буџета аутономне покрајине по основу задуживања, субвенција, остале државне помоћи у било ком облику, донација, дотација и др.

Надлежни извршни орган јединице локалне самоуправе оснива службу за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе.

Служба за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе надлежна је за спровођење инспекције над:

1) директним и индиректним корисницима средстава буџета јединице локалне самоуправе;

2) јавним предузећима основаним од стране јединице локалне самоуправе, правним лицима основаним од стране тих јавних предузећа, правним лицима над којима јединица локалне самоуправе има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупног прихода;

3) правним лицима и другим субјектима којима су директно или индиректно дозначена средства буџета јединице локалне самоуправе за одређену намену, правним лицима и другим субјектима који су учесници у послу који је предмет контроле и субјектима који користе средства буџета јединице локалне самоуправе по основу задуживања, субвенција, остале државне помоћи у било ком облику, донација, дотација и др.

Члан 86.

Функција буџетске инспекције, службе за буџетску инспекцију аутономне покрајине и службе за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе је контрола примене закона у области материјално-финансијског пословања и наменског и законитог коришћења средстава корисника буџетских средстава, организација, предузећа, правних лица и других субјеката из чл. 84. и 85. овог закона.

Члан 87.

Ако се у поступку инспекције утврде незаконитости, буџетска инспекција, односно служба за буџетску инспекцију аутономне покрајине, односно служба за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе, решењем налаже мере за њихово отклањање и предузима друге законом утврђене поступке.

Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба министру, односно надлежном извршном органу локалне власти у року од осам дана од дана пријема решења.

Члан 88.

Уколико корисници буџетских средстава из члана 84. став 1. тач. 1), 2) и 3) овог закона не поступе по коначном решењу буџетске инспекције, министар може издати налог да им се обустави пренос средстава буџета у текућем периоду, осим средстава за плате, у висини ненаменски утрошених средстава која су им по коначном решењу буџетске инспекције наложена да врате.

Члан 89.

Уколико аутономна покрајина не поступи по решењу буџетске инспекције, министар може привремено обуставити пренос припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит предузећа, односно пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије аутономној покрајини.

Уколико јединица локалне самоуправе не поступи по решењу буџетске инспекције, односно службе за буџетску инспекцију аутономне покрајине, односно службе за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе, донетом у контроли из члана 84. тачка 4) и члана 85. став 1. тачка 3) и став 3. тачка 1) овог закона, министар, на основу обавештења буџетске инспекције, односно службе за буџетску инспекцију аутономне покрајине, односно службе за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе, може привремено обуставити пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, до отклањања неправилности констатованих записником.

Уколико орган локалне власти прекорачи ниво задужења прописан одредбама чл. 35. и 36. Закона о јавном дугу („Службени гласник РС”, број 61/05) и не поступи по члану 37. став 3. тог закона, министар може привремено обуставити пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит предузећа, до момента испуњења услова прописаних поменутиим законским одредбама.

Права и дужности

Члан 90.

Рад буџетске инспекције је независан и самосталан. Њен рад, овлашћења и обележја уредиће се посебним актом Владе, на предлог министра.

Програм и план рада буџетске инспекције и његове промене утврђује министар.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана сходно се примењују и на службу за буџетску инспекцију аутономне покрајине и службу за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе.

Министар утврђује методологију и ближе уређује начин рада буџетске инспекције.

Стандарди у погледу методологије и начина рада из става 4. овог члана примењују се и на службу за буџетску инспекцију аутономне покрајине и службу за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе.

Буџетска инспекција обавља контролу квалитета рада инспекције из става 5. овог члана, ради обезбеђења јединствене примене поступка инспекције на територији Републике Србије.

Служба за буџетску инспекцију аутономне покрајине и служба за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе достављају документацију и извештај, на захтев функционера који руководи буџетском инспекцијом, ради контроле из става 6. овог члана.

Буџетска инспекција, служба за буџетску инспекцију аутономне покрајине и служба за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе имају приступ свим подацима, документима, извештајима и информацијама потребним за обављање

функција код корисника буџетских средстава, организација, предузећа, правних лица и субјеката из чл. 84. и 85. овог закона, над којима се врши инспекција.

Буџетска инспекција, служба за буџетску инспекцију аутономне покрајине и служба за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе имају на располагању одговарајуће ресурсе (особље, простор и опрему), који обезбеђују вршење њихових функција.

У вршењу функција, буџетска инспекција, служба за буџетску инспекцију аутономне покрајине и служба за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе обавезни су да чувају тајност службених и пословних података.

Извештавање

Члан 91.

Буџетска инспекција, служба за буџетску инспекцију аутономне покрајине и служба за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе доставља министру, односно надлежном органу локалне власти извештај о извршеној инспекцији са налазима и мерама.

Буџетска инспекција, служба за буџетску инспекцију аутономне покрајине и служба за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе достављају записник корисницима буџетских средстава, организацијама, предузећима, правним лицима и другим субјектима из чл. 84. и 85. овог закона, код којих је вршена инспекција.

Буџетска инспекција, служба за буџетску инспекцију аутономне покрајине и служба за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе достављају скупштини локалне власти записник о спроведеној инспекцији корисника из чл. 84. и 85. овог закона, ради упознавања и предузимања одговарајућих мера из њене надлежности.

Министар доставља годишњи извештај о раду буџетске инспекције Влади, која га подноси Народној скупштини до 31. марта текуће за претходну буџетску годину.

VIII. ЕКСТЕРНА РЕВИЗИЈА

Члан 92.

Завршни рачун буџета Републике Србије и завршни рачуни организација за обавезно социјално осигурање обавезно подлежу екстерној ревизији у складу са одредбама закона којим се уређује надлежност Државне ревизорске институције.

Екстерној ревизији подлежу и завршни рачуни буџета локалних власти.

Ревизију из става 2. овог члана врши Државна ревизорска институција, у складу са законом којим се уређује надлежност Државне ревизорске институције.

Изузетно од става 3. овог члана, екстерну ревизију буџета локалних власти, може, уз сагласност Државне ревизорске институције, на основу одлуке скупштине локалних власти, да обави и лице које испуњава услове за обављање послова ревизије финансијских извештаја прописане законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

IX. ТРЕЗОР

Дужности и одговорности трезора Републике Србије

Члан 93.

Управа за трезор обавља:

1) финансијско планирање, које обухвата:

(1) пројекције и праћење прилива средстава на систем консолидованог рачуна трезора и на консолидовани рачун трезора Републике Србије и праћење утрошка средстава по поднетим захтевима за извршавање расхода;

(2) дефинисање тромесечних и месечних квота преузетих обавеза и плаћања;

2) управљање готовинским средствима Републике Србије, које обухвата:

(1) управљање консолидованим рачуном трезора Републике Србије на који се уплаћују сви приходи и на терет којег се врше сва плаћања из буџета, који се односе на отварање и контролу банкарских рачуна и подрачуна и управљање банкарским односима;

(2) извршење буџета и припрема извештаја о извршавању буџета;

(3) управљање ликвидношћу;

(4) разраду поступака за наплату примања преко банкарског система;

(5) управљање финансијским средствима;

3) контролу расхода, која обухвата предлагање поступака одобравања преузимања обавеза и одобравање плаћања на терет буџетских средстава;

4) извештавање о извршењу програмског дела буџета;

5) буџетско рачуноводство и извештавање, које обухвата:

(1) рачуноводствене послове за обраду плаћања и евидентирање примања, вођење дневника, главне књиге и одређених помоћних књига за све приходе и расходе по корисницима буџетских средстава и међународне донације и друге видове помоћи;

(2) финансијско извештавање;

(3) припрему аката којима се регулише рачуноводствена методологија, укључујући систем буџетских класификација, правила буџетског рачуноводства и израду захтева у погледу интерног и екстерног извештавања;

6) успостављање информационе основе система извршења буџета, који обухвата кориснике средстава буџета Републике Србије, односно локалне власти и управљање тим системом;

7) послове у вези јавних плаћања који обухватају вођење евиденција и обављање послова у оквиру система консолидованог рачуна трезора, и то:

(1) вођење списка корисника јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора и друге регистре утврђене посебним прописима;

(2) отварање и вођење евиденција о рачунима за уплату јавних прихода;

(3) распоређивање уплаћених јавних прихода на одговарајуће подрачуне различитих нивоа власти, у складу са законом;

(4) вођење подрачуна корисника јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора;

(5) вођење других рачуна, у складу са законом и другим прописима;

(6) пријем, контрола и обрада налога за плаћања корисника јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора;

(7) контрола извршења апропријација применом система извршења буџета Републике Србије, односно локалне власти;

(8) издавање налога за плаћања на терет подрачуна корисника јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора, на основу закона и добијених овлашћења, на основу судских и других извршних наслова, исправке грешака и наплата услуга;

(9) обављање готовинских исплата корисника јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора;

(10) пријем готовинских уплата физичких лица на име измиривања обавеза по основу јавних прихода;

(11) пријем, контрола и обрада годишњих извештаја корисника средстава, у складу са законом и другим прописима;

(12) вођење фискалне статистике, у складу са прописом који доноси министар;

(13) праћење ликвидности корисника јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора и давање података о томе, сагласно важећим прописима;

8) централизовану обраду личних примања запослених код корисника средстава буџета Републике Србије, која обухвата:

(1) обраду зарада, накнада зарада и осталих личних примања запослених;

(2) одржавање и чување базе података о запосленима који се односе на њихова лична примања;

9) друге послове из надлежности Министарства, које одреди министар.

Организација

Члан 94.

За обављање послова из надлежности Управе за трезор образују се организационе јединице.

Начин образовања, број, структура, мрежа и делокруг организационих јединица из става 1. овог члана уређују се актом министра, на предлог директора Управе за трезор.

Руковођење

Члан 95.

Управом за трезор руководи директор.

Директора Управе за трезор поставља Влада, на предлог министра.

Овлашћења министра

Члан 96.

Министар прописује услове и начин за отварање и укидање подрачуна консолидованог рачуна трезора, план тих подрачуна, начин и поступак обављања платног промета у оквиру консолидованог рачуна трезора, систем извршења буџета, начин и поступак вршења унутрашње контроле, као и друга питања од значаја за функционисање трезора.

Располагање средствима

Члан 97.

Налози за чије плаћање нису обезбеђена средства, евидентирају се и извршавају према времену пријема, ако законом није друкчије одређено.

Министар ближе уређује поступак за извршење налога за плаћање из става 1. овог члана.

Неизвршавање налога за плаћање

Члан 98.

Управа за трезор неће извршити налог за плаћање који није у складу са прописима, а на захтев подносиоца, у року од три дана од дана подношења налога, писмено ће образложити разлоге за одбијање налога.

Средства за рад

Члан 99.

Средства за рад Управе за трезор обезбеђују се у буџету Републике Србије и из других извора прихода.

Пружање других финансијских услуга

Члан 100.

Управа за трезор наплаћује накнаду за услуге извршених јавних плаћања из надлежности министарства, односно Управе за трезор и може пружати друге финансијске услуге и обављати друге послове у складу са уговором, по основу којих стиче приход.

Висину накнаде за вршење услуга из става 1. овог члана, утврђује Влада, на предлог министра.

Средства остварена од накнаде за услуге извршених јавних плаћања користе се за рад Министарства и управа у саставу Министарства према програму и динамици коришћења који доноси министар у складу са законом.

Програм из става 3. овог члана, садржи, пре свега, план за коришћење средстава за стручно образовање, оспособљавање и усавршавање запослених, стимулативно награђивање запослених, пројектовање, изградњу и одржавање информационог система, набавку опреме за рад, изградњу и куповину пословног простора.

Неутрошена средства из става 3. овог члана, најкасније по истеку буџетске године, враћају се у буџет.

Трезор локалне власти

Члан 101.

Трезор локалне власти обавља:

1) финансијско планирање, које обухвата:

(1) пројекције и праћење прилива на консолидовани рачун трезора локалне власти и захтеве за извршавање издатака;

(2) дефинисање тромесечних и месечних квота преузетих обавеза и плаћања;

2) управљање средствима на консолидованом рачуну трезора локалне власти на који се уплаћују приходи и са којег се врше плаћања из буџета, које обухвата:

(1) управљање ликвидношћу;

(2) управљање финансијским средствима;

(3) управљање примањима од задуживања;

3) буџетско рачуноводство и извештавање, које обухвата:

(1) обраду плаћања и евидентирање прихода;

(2) вођење пословних књига;

(3) финансијско извештавање;

(4) припрему и израду свих извештаја и израду завршног рачуна буџета локалне власти, као и израду консолидованог извештаја града;

4) контролу расхода, која обухвата управљање процесима одобравања преузимања обавеза и одобравање плаћања на терет буџетских средстава;

5) праћење кретања масе зарада у јавним предузећима на нивоу тог трезора и достављање извештаја Министарству.

Привремена обустава преноса средстава

Члан 102.

Уколико надлежни орган локалне власти не достави Министарству извештаје и акте у складу са овим законом, министар може привремено обуставити пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит предузећа, до момента достављања тражених извештаја и аката.

Х. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји

Члан 103.

Новчаном казном од 5.000 до 1.000.000 динара казниће се одговорно лице корисника буџетских средстава, одговорно лице у организацији за обавезно социјално осигурање или друго одговорно лице, за следеће прекршаје:

1) уколико створи обавезе или на терет рачуна буџета одобри плаћање расхода који није предвиђен у буџету;

2) ако не поштује одредбе чл. 30, 37, 38, 40, 41, члана 42. став 6. и члана 50. овог закона у поступку припреме и усвајања буџета;

3) ако предлог буџета и завршног рачуна и извештаји који се достављају Народној скупштини, односно локалној скупштини не садрже делове из чл. 28. и 79. овог закона;

4) ако не поштује одредбе чл. 49-61, члана 71. и 72. став 1. овог закона у поступку извршења буџета;

5) ако одложи наплату доспелог потраживања или одобри наплату у ратама потраживања, без претходно добијене сагласности надлежног органа;

6) ако не поштује одредбе члана 10. ст. 8. и 9. и чл. 74-79. овог закона;

7) ако не отклони пропусте на које је указано у налазу буџетске инспекције, односно службе за буџетску инспекцију аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе или их не исправи благовремено;

8) ако не изврши коначно решење из члана 87. овог закона;

9) ако не поступи по одредби члана 102. овог закона.

Прекршајни поступак

Члан 104.

Захтев за покретање прекршајног поступка из члана 103. овог закона подноси буџетска инспекција, служба за буџетску инспекцију аутономне покрајине и служба за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе.

Прекршајни поступак из члана 103. овог закона не може се покренути ако протекну три године од дана када је прекршај учињен.

Прекршајни поступак из става 1. овог члана води се у складу са одредбама закона којим се уређују прекршаји.

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 105.

Ако су одредбе других закона, односно прописа, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Члан 106.

Прописи на основу овлашћења из овог закона донеће се у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акти донети до дана ступања на снагу овог закона примењиваће се ако нису у супротности са овим законом, до доношења одговарајућих прописа на основу овог закона.

Члан 107.

Надлежности Високог савета судства, односно Државног већа тужилаца, у смислу одредаба овог закона, а у вези са надлежностима ових органа прописаних Законом о уређењу судова („Службени гласник РС”, број 116/08) и Законом о јавном тужилаштву („Службени гласник РС”, број 116/08), које се односе на средства за рад судова и јавних тужилаштва, до 1. јануара 2011. године вршиће министарство надлежно за правосуђе.

До почетка рада Управе за јавни дуг формиране Законом о јавном дугу („Службени гласник РС”, број 61/05), послове ове управе обављаће Управа за трезор.

Послови Централне јединице за хармонизацију из члана 83. овог закона, до њеног образовања, обављаће се у Министарству финансија.

Министарство преузима од Управе за трезор запослене и постављена лица, као и права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архивску грађу и регистратурски материјал коме није истекао рок чувања, који су потребни за вршење надлежности из области припреме буџета, праћења и контроле активности јавних предузећа и евидентирања и праћења државне помоћи.

Министар ће ускладити Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству са одредбама овог закона, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 108.

Управа за трезор основана Законом о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 9/02, 87/02, 61/05-др. закон, 66/05, 101/05-др. закон, 62/06-др. закон и 85/06) наставиће са радом у складу са овлашћењима утврђеним овим и другим законом.

Трезори локалне власти основани на основу Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 9/02, 87/02, 61/05-др. закон, 66/05, 101/05-др. закон, 62/06-др. закон и 85/06) наставиће са радом у складу са овлашћењима утврђеним овим и другим законом и актом о оснивању.

Члан 109.

Почетак доношења трогодишњег буџета утврдиће се Меморандумом.

Средњорочни оквир расхода буџета Републике Србије утврдиће се почев од Меморандума за 2011. и наредне две фискалне године.

Члан 110.

Актом министра утврдиће се рок до кога се могу вршити плаћања са подрачуна корисника буџетских средстава и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање са којих се на дан ступања на снагу овог закона врше плаћања.

Члан 111.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

1) Закон о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 9/02, 87/02, 61/05-др. закон, 66/05, 101/05-др. закон, 62/06-др. закон и 85/06);

2) Закон о јавним приходима и јавним расходима („Службени гласник РС”, бр. 76/91, 41/92-др. закон, 18/93, 22/93-испр, 37/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99, 22/01, 9/02-др. закон, 87/02-др. закон, 33/04 и 135/04-др. закон).

Члан 112.

Одредбе овог закона, које се односе на програмски део буџета, примењиваће се поступним увођењем за поједине кориснике средстава буџета Републике Србије, а у целини од доношења закона о буџету Републике Србије и одлука о буџетима локалне власти за 2015. годину.

Одредбе овог закона које се односе на средњорочни план јавних инвестиција примењиваће се почев од поступка израде буџета за 2011. годину.

Одредбе овог закона, у делу који се односи на припрему средњорочних планова, примењују се у поступку припреме и доношења закона о буџету Републике Србије за сва министарства за 2011. годину, а поступним увођењем за остале кориснике буџетских средстава.

Члан 113.

До успостављања информационе основе система извршења буџета локалне власти, налог по основу принудне наплате из члана 56. овог закона, Управа за трезор ће извршити са рачуна извршења буџета локалне власти.

Надлежни орган за финансије локалне власти, дужан је да у року од пет дана од дана извршења налога, прокњижи извршени налог на терет апропријације директног корисника буџета локалне власти који је стварни дужник.

Члан 114.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.